ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5136 1902 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 23/5 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1903 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 6 ՇԵՎՎԱԼ 1320 ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5136

درعلیه‌ده غلطه‌ده « آره‌ولك » غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 ղրշ.
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆրն.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԲԱՂԷՇԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Մէկ ու կէս տարիէ ի վեր Բաղէշի կուսակալանիստ կարեւոր թեմը առանց Առաջնորդի կը մնար, ի մեծ վնաս տեղւոյն կրթական, կրօն. խնդիրներուն եւ անոնց բարւոք լուծման, որոնք կը վխտային այդ առաջնորդութեան աթոռին շուրջը, միշտ դժուարացնելով ու կնճռոտելով վիճակային գործերը: Մենք սաէպ արձագանգ եղանք, չնչտեցինք պէտքը եւ հուսկ ուրեմն ոչ նուազ ջանք ի գործ դրինք Առաջնորդի մը ընտրութեան մասին: Երկիցս ընտրութիւններ կատարուեցան եւ առաջինին վիժումէն ետք, երկրորդը կեդրոնացաւ Խարբերդի արդի Պատր. Փոխանորդ Տ. Եղնիկ Գալըագճեան վարդապետին վրայ, սակայն աստ օրինական ընտրութիւնն ալ ժամանակէ մը ի վեր պայմանադրական շրջաններ կ'անցնէր ու ձգձգումներով կ'երկարաձգուէր: Վերջապէս այս շաբթուան թղթատարով հասած թերթերէն կ'իմանանք թէ Տ. Եղնիկ վարդապետ բարեհաճեր է առանց եպիսկոպոսացման պայմանի ընդունիլ Բաղէշի առաջնորդութիւնը եւ կը սպասէ որ իր պաշտօնին վերաբերող պաշտօնական գրութիւններն ու Կայսերական Պէրաթը հանէ իր ձեռքը, զորս խնդրած է Պատրիարքարանէ:

Չենք կարծեր որ այս անգամ ալ կանխահաս ըլլայ եւ մենք ալ սխալած՝ շնորհաւորելով Բաղէշցին ու իր Առաջնորդը, առաջինը այն յաջողութեան համար որ վերջապէս Առաջնորդ մը ունեցաւ եւ երկրորդը՝ իր յօժարակամութեան համար որ կատարեալ զիջում մըն էր իր համակերպող նկարագրին, թէեւ այդ յանձնառութիւնը ընդունած ըլլալու էր ճիշդ այն միջոցներուն, երբ Բաղէշի Գաւառական Ժողովը քուէներու բացարձակ առաւելութեամբ մը կը պատուէր զինքը, բայց ինչ որ է, «ուշ թող ըլլայ, անուշ ըլլայ», Գաւառացիներու մէկ առածին համաձայն:

Գալըագճեան վարդապետի Բաղէշի Առաջնորդ ընտրուելու թուականէն ի վեր, կարգ մը գրոյցներ ալ շրջեցան հրապարակի վրայ. թէ ո՛ր աստիճանի ստոյգ էին անոնք, պարզենք:

Եպիսկոպոսանալու տրամադրութիւն ունեցաւ Եղնիկ վարդապետ եւ փափաքեցաւ իբրեւ եպիսկոպոս մուտ գործել իր նոր Վիճակին մէջ: Եպիսկոպոսանալ ամէն վարդապետի իտէալն է, մանաւանդ երբ պատեհութիւն ներկայանալու ըլլայ. այդ ձգտումի մասին՝ բան մը չունինք ըսելիք, բայց կանխահաս էր այդ պայմանադրական խնդիրը հրապարակի վրայ նետել, նկատելով որ Բաղէշի Առաջնորդութիւնը ու իր արժանիքը արդէն կ'առաջնորդէին զինքը դէպ իր ըղձակէտը, թէեւ քիչ մը ուշ. այժմէն իսկ վստահ ենք որ Եղնիկ վրդ. եթէ Բաղէշ մուտ գործէ իբրեւ վարդապետ Առաջնորդ, երբ ալ ըլլայ, պիտի մեկնի անկէ իբրեւ եպիսկոպոս: Լրագրական կարգ մը դիտողութիւններ ալ եղան թեր ու դէմ. ասի ալ բնական էր եւ սոսկ նպատակ ունէր խթան մը ըլլալ՝ Եղնիկ վարդապետի քայլերը փութացնելու համար Բաղէշ. այդ դիտողութեանց մէջ սակայն նշմարելեաց մը անգամ չի կար Եղնիկ վարդապետի արժանիքին, կարողութեան ու վարչական հմտութեան դպչող; ընդհակառակը միշտ գովուած է իր այդ ձիրքերուն համար:

Բաղէշի արդի Առաջնորդի մասին ժամանակին գրած ենք արդէն Արեւելքի այս էջերուն մէջ, թէ Գալըագճեան վարդապետ ունի ի մէջ այլոց բարեմասնութիւններ, ուսումնական եւ ուսումնասէր է, ունի վարչական հմտութիւն, ինչ որ անհրաժեշտ է իր պաշտօնին, բեմբասաց է եւ լաւ կը քարոզէ: Հետեւաբար մեծ հաւատք ունինք թէ Բաղէշի կրթ. գործը, զգալի յառաջդիմութիւն պիտի ունենայ, վեղծումները՝ մանաւանդ ամուսնական ու կրօնական, պիտի չափաւորուին ու վերջ պիտի գտնեն, եկեղեցիները պիտի պայծառանան, վանքերուն համար քօնթրօլ պիտի հաստատուի եւ եկեղեցապատկան կալուածները անխիղճ միւթէվելլիներու ձեռքը ի շահ անձնական քսակներու պարպման չպիտի ծառայեն:

Միւս կողմէ ալ բարեկամօրէն խորհուրդ կու տանք Բաղէշցիին որ սիրով փարի իր Առաջնորդին, ջիջերը իրենց անձնական հաշիւներուն ու գձուձ կրքին չծառայեցնեն Առաջնորդը ու պաշտօնը, դժուարութիւններ չյարուցանեն, քսակնին ալ քիչ մը բարիհաճին բանալ եւ ոչ թէ խօսքով աղայութիւն ծախեն: Առաջնորդ մը որչափ ալ կարող ըլլայ, անոր ջանքերը ամուլ, գործերը ապարդիւն կը մնան, եթէ ժողովականներու համակերպութիւնը, աջակցութիւնը դիւրութիւններ չտան եւ օժանդակ չըլլան:

Բաղէշցիք բամբասուած են իբրեւ առաջնորդահալած, օրացոյցի երեսներու պէս իրենց Առաջնորդները փոփոխող, հակառակասէր, հանոյքին շահերը անտեսող եւ սաամուր անող. կարծեմ՝ ալ պէտք է օգտուիլ թէ՛ Պատրիարքական եւ թէ Առաջնորդին բարեացակամութիւններէն:

Բաղէշ ՆԱՐԳԻՍ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԱԼՔՈԼՈՎ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄ

Զարմանալի գիտութի՜ւն: Բնաւ հանգիստ չունի, միշտ ծաղկելու, միշտ առաջ երթալու վրայ է:

Գիւտ մը որ երէկ սխալ կամ ծիծաղելի նկատուած էր գիտականօրէն, այսօր ճշմարիտ կ'ըլլայ դա՛րձեալ գիտականօրէն: Այս մասին հաստատ գաղափար մը կազմելու համար՝ բաւական է ծայրէ ծայր աչքէ անցնել գիտական թերթերու հաւաքածոները:

Դեռ լաւ կը յիշեմ, երբ 8-9 տարիներ առաջ Մէչտաւեճեան վարժարանին կ'աշակերտէի, օր մը մեր ուսուցիչներէն Պ. Խաչատուր Պաղտասարեան գերմաներէն ամսաթերթ մը հանելով գրպանէն՝ գիտական կտոր մը կը թարգմանէր, որու նիւթն էր «Ալքոլով դարմանում»:

Տօքթ. Սթոլցնէր եւ ուրիշ անուանի բժիշկներ այն ատեն կարգ մը ապացոյցներով բոլորովին ջրած էին վիէննաբնակ քանի մը բժիշկներու սա կարծիքը թէ՝ յօդացաւը, մանաւանդ սուր յօդացաւը, ալքոլի միջոցաւ կրնայ բժշկուիլ: Բայց եկու տես որ այսօր ճիշդ անոնց հակառակն է որ գիտական թերթերը մեզ կ'աւետեն:

Ֆրանսական բժշկական ամսաթերթ մը իր վերջին թիւերէն մէկուն մէջ գերմաներէն թերթէ մը քաղելով բաւական ընդարձակ յօդուած մը հրատարակած է:

Յօդացաւը ինչպէս նաեւ կողատապային ջղումը (*) ալքոլով վերջնականապէս բուժելու խնդրին վրայ էր յօդուածին նիւթը, նիւթ մը որ ասկէ 8-9 տարիներ առաջ ա՛յնքան քննադատուեցաւ, ինչպէս քիչ մը վերը ըսի:

Տօքթ. Պիւրվինքէլ հարիւրաւոր հիւանդներու վրայ կատարած փորձերով՝ անգամ մըն ալ կը հաստատէ այս պարագան: Թէ ինչ է Տօքթ. Պիւրվինքէլի մէթոտը, բացատրեմ զայն, մէջ բերելով իր դարմանած հիւանդներէն մէկ-երկուքը՝ իբրեւ օրինակ:

Քսան-քսանըերկու տարեկան երիտասարդ մը՝ որ երեք ամիսէ ի վեր կողատապային ջղումէ կը տառապէր, օր մը, ա՛լ ճարահատ՝ բժիշկին յաճախած հիւանդանոցը կը դիմէ: Բժիշկը, հիւանդը քննութեան բովէն անցընելէ յետոյ, կը հաստատէ թէ հիւանդութիւնը իրօք կողատապային ջղում է եւ թէ լանջաթաղանթի երկու թերթիկներու մէջ ջուր լեցուած է, որ կուրծքի առաջի մասին մէջ մինչեւ երրորդ կողին վերին եզրը. իսկ կուրծքի ետեւի մասին մէջ մինչեւ ուսոսկրի փուշին կը հասնէր:

Միզողական, ջրաբուժական ամէն տեսակ դեղեր, դարմաններ անօգուտ եղած էին ա՛յդ հիւանդին համար: Բժիշկը այն ատեն կը սկսի իր մէթոտը գործադրել: Խոշորկէկ, մաքուր դեղաբարձիկներ (compresse) առնելով 90 աստիճաննոց ալքոլի մէջ աղէկ մը թաթխելէն յետոյ մարմնին ջուր հաւաքուած մասին վրայ կը դնէ, վրան անթափանցիկ լաթով մը ծածկելով: Երկու ժամը անգամ փոխելու պայմանով, ալքոլի այդ կերպ դարմանումը երեք օր կը շարունակուի անընդհատ: Արդէն երկու օրուան մէջ՝ ջուրը երեք մատի չափ վար իջած էր, իսկ երկու-երեք շաբաթուան մէջ ջուրը գրեթէ բոլորովին պարպուած էր: Ինչպէս կը տեսնուի, այս դարմանակերպը թէ՛ շատ պարզ եւ թէ ամենուն ալ դիւրամատչելի, միանգամայն ցաւ ալ չի պատճառեր:

Ինչպէս շատերուն յայտնի է, շատ մը բժիշկներ այս տեսակ պարագաներուն մէջ ջուրը պարպելու համար՝ Բօթէնի եւ կամ Տիէօլաֆուայի գործիքին կը դիմեն, որուն խոշոր ասեղը կուրծքին մէկ մասէն դէպ ի ներս պիտի խոթուի ու այդպէսով ջուրը դուրս պիտի հանուի: Որչափ դժուա՛ր գործեր հիւանդներու համար: Թողունք որ շատ անգամ վտանգաւոր վախճաններ ալ կ'ունենան. օրինակի համար ասեղին ծայրը մաքուր չըլլար ու հոն բոյն կազմած մանրէներու հաւաքոյթ մը մարմնին այդ մասէն ներս ներարկելով տեսակ տեսակ հիւանդութիւններու սկզբնապատճառ կ'ըլլայ. օրինակներ շատ կան, հարկ չէ անոնք ալ մէջ բերել այս առթիւ:

Դարձեալ գիտուն բժիշկին կը ներկայանայ 19 տարեկան աղջիկ մը ուրիշ օր մը եւ անոր կը պատմէ իր հիւանդութիւնը՝ իր բոլոր մանրամասնութիւններովը: Յօդացաւ ըլլալը անմիջապէս կը հասկնայ բժիշկը. տեւական յօդացաւ մը՝ որ խեղճ աղջիկը ամիսներէ ի վեր կը տանջէր: Ա՛լ բժիշկ չէ մնացեր՝ որուն դիմած չըլլայ:

Տօքթ. Պիւրվինքէլ սկսաւ ալքոլով դարմանել զայն: Առաջին փորձէն իսկ բարւոքում մը նշմարած էր. հա՛րկ է աւելցնել որ այդ աղջիկը երեք շաբաթէն բոլորովին բժշկուեր է կատարելապէս:

Մինչ մէկ կողմէն հոս ու հոն հակալքոլական ընկերութիւններ կը կազմուին, անոր վնասակար արդիւնքները չեզոքացնելու համար, անդին Գերմանիոյ մէջ, անոր բուժիչ, օգտակար յատկութիւնները կը մատնանշեն. իրաւ զարմանալի՜ գիտութի՜ւն:

Կ. Տ. ԱԼԼԱՀՎԷՐՏԻ

(*) Կողատապային ջղում (=ջրգողութիւն=սաւլուս սաթլըճան), որուն համար մեր ժողովուրդը սաբլըճան բառը կը գործածէ, բայց սխալ է. պէտք է ըսել զատ իւլ ճենպ:

ՄԱԹԵՄԱԹԻՔԸ ԵՒ ՓՈՐՁԱՌԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(Տար. ուրբաթի թիւէն եւ վերջ)

Իսկ գալով փորձառական եւ դիտողական գիտութեանց, ասոնք կը զբաղին ո՛չ թէ առարկաներու իրենց նիւթէն անկախաբար տեղի տուած քանակութեան, ձեւի եւ դիրքի վերացականութիւններովը, այլ նոյն իսկ այս առարկաներու բուն նիւթովը եւ այն զանազան վիճակներովը՝ որոնց կրնայ տեղի տալ այս նիւթը: Ահա ինչո՛ւ համար Շէվալեօ այս գիտութիւնները զանազանեց մաթեմաթիքական գիտութիւններէն՝ թանձրացեալին գիտութիւնը (science du concret) անունով մկրտելով զանոնք: Այս գիտութիւնները միայն հաշտ կրնան երթալ իրականութեանց հետ՝ որոնք անկախաբար գոյութիւն ունին յաճախ անկատար վիճակի մէջ եղող գաղափարներէ: Հետեւաբար՝ կրնանք ըսել թէ բուն իսկ այս գիտութիւններն են որոնք իրականութիւնը մէջտեղ կը հանեն իրենց ցայտուն եւ ճշգրիտ կէտերովը. այս գիտութիւնները որոնցմէ մարդկութիւնը շատ բաներ կը սպասէր, եթէ զգալի յառաջդիմութիւն մը չունեցան դէթ մինչեւ ԺԹ. դարու սկիզբը, պատճառը այն մեծ խոչընդոտն է՝ որով մարդ միշտ հակամէտ էր իրականութիւնները փոխանակել վերացականութիւններով, որոնք ո՛չ փորձառութեամբ ճշդուած են եւ ոչ ալ կատարելապէս ճանչցուած: Այս քմածին վերացականութիւնները ստեղծելով՝ մարդ շատ անգամ օժտեց զանոնք այն էակներուն դէմքերով՝ որոնք մասամբ ունենալ կը թուէին նոյն վերացականութեանց ենթադրութեան ծնունդ տուող անծանօթ զօրութիւնը: Այսպէս ամէնէն առաջ մարդը կարծուելով իբրեւ աղբիւր մը ուժերու, անոր դէմքով օժտուեցան այն անծանօթ զօրութիւնները, որոնք ո՛ եւ է կերպով չարժ. պատճառներ ըլլալ կը թուէին եւ ասով մարդուն ճանչցած բոլոր անծանօթ զօրութիւնները մարդակերպ աստուածներու փոխուեցան: Ահա ասկէ առաջ եկաւ հեթանոսական բազմաստուածութիւնը՝ որուն վերջին եւ հզօր ներկայացուցիչը յունական դիցաբանութիւնն է: Մարդուն ունեցած այս ընդհանուր միտումին ալ մարդանմանութիւն (anthropomorphisme) անունը տրուեցաւ: Միջին դարու մէջ այս հեթանոսական աստուածութիւնները դարձեալ փոխանակուեցան վերացական ուժերով, ինչպէս ծանրութիւն (pesanteur), ձգողութիւն (abstraction) կամ առընչութիւն (affinité) որոնք նիւթին հետ սերտիւ միացած կ'ենթադրուէին. խոկութիւններ (esprits), հեղանիւթեր (fluides), որոնք կրնային երբեմն նիւթին միանալ եւ երբեմն բաժնուիլ. օրինակ ջերմութիւնը, լոյսը, կիզանելի նիւթը (phlogistique) եւ վերջապէս ելեքտրականութիւնը ու մագնիսականութիւնը: Նիւթը իր տէր եղած զօրութեանց շնորհիւ կրնայ իր ուրիշ մէկ մասը դէպի իրեն ձգել կամ վանել:

Մարմինները իրարու նկատմամբ սէր, անտարբերութիւն կամ ատելութիւն ունենալ կը թուէին նման մարդկային անձերու, վասն զի անոնց մէջ մտնող հեղանիւթերը կրնային անոնց տալ զգացումներ, եւ երեւոյթներն ալ անորոշ էակի մը կը հպատակէին՝ այն է բնութեան, որ նոյնպէս այլազան զգացումներու տէր կը կարծուէր, քանի որ այնպէս կ'ենթադրուէր թէ բնութիւնը միշտ դատարկէն կը սոսկար (la nature a horreur du vide): Դիւրաւ կը տեսնուի որ այս տեսութիւններն ալ ուրիշ բան չեն, բայց եթէ մարդանմանութեան ուրիշ մէկ տեսակը: Անգործարանաւոր մարմիններու ուսումնասիրութեամբը զբաղող գիտութիւնները միայն եղան՝ որոնք հիմն տապալեցին հնադարեան եւ միջնադարեան այս մեծ խոչընդոտը եւ բոլորովին նոր ուղի մը բացին գիտութեանց առջեւ եւ մասնաւորաբար նիւթին գաղտնիքներուն առջեւ: Ահա այս գիտութիւններն են բնագիտութիւնը (նիւթին ներքին շարժումներուն գիտութիւնը), տարրաբանութիւնը, բուն նիւթերու գիտութիւնը. հանքաբանութիւնը (նիւթերուն բնական բաղադրութեանց գիտութիւնը) եւ երկրաբանութիւնը (երկրին կազմութեան եւ եղանակաւորման գիտութիւնը):

Հիմա ուսումնասիրենք այն կէտը թէ ինչպէս մաթեմաթիքը սերտ առնչութիւն ունի փորձառական գիտութեանց հետ: Բնագիտական երեւոյթներու ծնունդ տուող իսկական պատճառներուն հետազօտութիւնը մեզ կ'առաջնորդէ հետզհետէ աւելի ընդհանուր պատճառներու եւ այսպէս միակ ու իսկական պատճառի մը կապելու երեւոյթներու երկար շարքեր. սակայն նոյն իսկ այս միակ պատճառը աւելի թաքուն կը մնայ մեր առջեւ քան միւս երկրորդական պատճառները եւ յաճախ ենթադրութեան սահմանէն դուրս չելլեր մեծ մասամբ: Բնագիտական երեւոյթները կարենալով ճիշդ չափերով սահմանել, իրենց ծնունդ առած ենթադրական պատճառներն ալ կրնան դարձեալ տուած արդիւնքներէն համեմատ մաթեմաթիքօրէն սահմանուիլ: Ահա այս մաթեմաթիքական սահմանն ալ կրնայ ծնունդ տալ ուրիշ ընդլայնումներու, որոնց միջոցաւ մաթեմաթիքօրէն իրարու հետ կապուած կ'ըլլան դարձեալ բոլոր այն երեւոյթները՝ որոնք միեւնոյն շարքին պատկանող փորձերուն արդիւնքներէն առաջ եկած են եւ հաշիւը կարող կ'ըլլայ զանոնք դարձեալ կանխատեսել եւ որակել: Փորձառական բնագիտութիւնը այսպէս ծնունդ տուաւ մաթեմաթիքական բնագիտութեան, որ այսօր առաջնակարգ կարեւորութիւն մը ստացած ըլլալով՝ բաժնուած է այնքան մեծ տեսութեանց որքան բնագիտական երեւոյթներու մեծ խումբեր կը գտնուին: Այս տեսութեանց ամէնէն նշանաւորներն են լուսոյ տեսութիւնը՝ հիմնուած սա ենթադրութեանց վրայ թէ լոյսը եթէր կոչուած ենթադրական եւ անկշիռ միջոցի մը մէջ տարածուող թրթռումներու արդիւնքն է. ջերմութեան մեքենական տեսութիւնը՝ հիմնուած ջերմութեան որոշեալ մէկ քանակութեան եւ աշխատութեան որոշեալ մէկ քանակութեան համարժէքութեան վրայ, ջերմութիւնը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ մարմիններու մասնիկներուն թրթռումը: Ելեքտրականութեան տեսութիւնը՝ շատ մը կէտերու մէջ կը շփոթուի լուսոյ տեսութեան հետ, իբրեւ թէ այս երկու բնագիտական ազդակները միեւնոյն պատճառի մը տարբեր երեւոյթները ըլլային: Այս տեսութիւնները թէեւ իրականապէս կարեւոր եղող գիւտերու առաջնորդը եղան, բայց ասով պիտի չկըրնան փորձարկութեան տեղը բոլորովին գրաւել. իրենց հիմնական տարրերը դարձեալ փորձին տուած արդիւնքներուն վրայ հիմնուած են. այսինքն ըսել կ'ուզենք թէ թէեւ մաթեմաթիքը կրնայ փորձին անտեսած հրաշալի գիւտերը նախատեսել, բայց չի կրնար ամբողջովին փորձին տեղը բռնել: Մինչեւ հիմա ոչ մէկ մաթեմաթիքական տեսութիւն կրցած է կանխատեսել հեռաձայնը, ելեքտրական աղեղին բաժանումը, Ռէօնթկէնեան ճառագայթները, Ռատիումի լուսաւոր ճառագայթները:

Գալով տարրաբանութեան, պիտի կրնանք ըսել թէ տակաւին հեռու է այն օրը՝ ուր այս գիտութիւնն ալ պիտի ունենայ նաեւ իր մաթեմաթիքական սեռը, նման մաթեմաթիքական բնագիտութեան: Տարրաբաններուն կատարած փորձերուն արդիւնքները երկար ժամանակներ անկապ մնացին եւ գիտունները Տիւմայի փոփոխութեանց (substitution) եւ հիւլէականութեան (atomicité) օրէնքներուն վրայ հիմնուելով զարմանալի շղթայաւորում մը առաջ բերել ճգնեցան գործարանաւոր բաղադրութեանց երկար շարքերուն միջեւ. ասդին Պէրթլօ բոլորովին նոր գիտութիւն մը սկսաւ՝ մէջտեղ դնել Ջերմաքիմիաբանութիւնը (Thermochimie), հիմնուելով քիմիական հակազդեցութեանց ատեն առաջ եկած ջերմական երեւոյթներուն վրայ. բայց տակաւին կարելի չեղաւ գտնել այնպիսի ընդհանուր տարազ մը՝ որ մաթեմաթիքական ընդլայնմամբ կարենայ մեկնել քիմիական բոլոր երեւոյթները:

Մ. Փ. ՉԷՎԻԿԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՄԱՐՈՔԻ ԽՆԴԻՐԸ

Անգլիոյ արտաքին գործոց պաշտօնատանն յայտարարութիւնը. — Վերջնական որոշում մը. — Ելք մը ետ մղուած. — Լոնտոնի հանրային կարծիքը. — Գերմանիոյ մէջ. — Սպանիոյ մէջ. — Ճակատամարտները:

Լոնտոն, 31 դեկտ.— (Մաքէնի Թղթակցէն).— Այսօր, Անգլիոյ արտաքին գործոց պաշտօնարանէն տեղեկութիւն ուզեցի բրիտանական կառավարութեան կարծիքին եւ ընթացքին վրայ՝ Մարոքի ներկայ կացութեանը հանդէպ: Ահաւասիկ թէ ի՛նչ պատասխան ստացայ.

«Անգլիոյ կառավարութեան ամէնէն աւելի ուզած բանն է գործակցիլ Ֆրանսայի ու Սպանիոյ հետ. նաեւ այդ երկու կառավարութեանց չափ մեծապէս կը բաղձայ Մարոքի մէջ իրաց վիճակին պահպանման: Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը բնաւ տրամադրութիւն չունի միջամտել երկրի մը ներքին գործերուն: Աֆղանիստանի մէջ այդ տեսակ նուազ քաջալերիչ փորձ մը ըրաւ եւ հիմա չուզեր նորէն կրկնել: Ամէն պարագայի մէջ պէտք է որ Անգլիա քիչ մը սպասէ եւ, Ֆրանսայի ու Սպանիոյ հետ համաձայնութեամբ որ եւ է որոշում տալէ առաջ, անհրաժեշտ է գիտնալ թէ Մարոք պիտի կրնա՞յ յաղթել թշնամիին: Հիմակուհիմա Անգլիա պարտաւոր է պաշտպանել իր հոն ունեցած հպատակները՝ որոնք Լոնտոնէն տրուած հրամանի մը վրայ ծովեզերք փութացած են:»

Հարցուցի թէ Մարոք եթէ Անգլիոյ օգնութիւնը ուզէ, ի՛նչ պատասխան պիտի տրուի: Արտաքին գործոց պաշտօնատանը սա յայտարարութիւնը ըրաւ.— «Պատասխան պիտի տանք որ իր գլխուն ճարը տեսնէ, վասն զի չենք կրնար օգնութիւն մը ընել: Ո՛րքան որ գիտենք, եւ արդէն մեծ բան մըն ալ չենք գիտեր, ներկայ կացութեան պատճառն է նոր դրութեանց տրուած նախամեծարութիւնը: Եթէ այս միջոցիս միջամտենք, կարելի է որ նոյն դրութեան դէմ մաքառողները քաջալերած պիտի ըլլանք:» Ըսի թէ Ֆրանսա սահմանակից ըլլալով Մարոքի, պարտաւոր է զգուշական միջոցներ ձեռք առնել: Պատասխան ստացայ թէ այդ պարագան շատ բնական է ու նպաստաւոր:

Թանճէր.— Թշնամին Ֆէզէն 32 քիլոմէթր հեռուն կը գտնուի: Ֆէզի կացութիւնը անփոփոխ է: Զինուորներուն մնացած մասը որոնք ցիրուցան եղած էին, ողբալի վիճակի մէջ վերադարձան: Մարոքի իշխանութիւնները յայտարարեցին տեղացի պատուիրակութեան մը թէ մինչեւ վերջը պիտի պաշտպանեն քաղաքը: Մարոքցիները վստահ են թէ, անցեալ տարի Լոնտոնի մէջ իրենց արտասովոր դեսպանին եւ Լօրտ Լանստաունի միջեւ եղած տեսակցութեանց հետեւանքով, Անգլիա, երբ անհրաժեշտ հարկ մը ներկայանայ, պիտի չկրնայ մերժել զինուորական օգնութիւն մը:

Մատրիտ.— Մասնաւոր աղբիւրներէ առնուած լուրի մը նայելով, Ֆէս գտնուողները փորձեր են դուրս ելլել, բայց թշնամին ետ մղեր է զանոնք:

Հռոմ.— Իտալացի Ֆէրրարա գնդա-

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (61)

ՓՕԼ ՊՕՒՐԺԷ

ՍԻՐԱՅԻՆ ՈՃԻՐ ՄԸ

Թ

Ի ԽՈՐՈՑ ԿԱՐԴԱՑԻ

Արման մոռցած ըլլալ կը կարծէր զայն, բայց անգիտակից նախանձոտութեան մը եւ ֆիզիքական արգահատանքի մը կըրկնակ ազդեցութեան ներքեւ. մանկամարդ կնոջ նկատմամբ կ'ունենար այնպիսի զգացումներ, որոնց մասին ալ եւս անկարող կը դատէր ինքզինքը: Խանդավառ յափշտակութեամբ մը լցուած ծնրադրեց Արման, փորձելով ոտքի հանել Էլէնը, իբր թէ իր սիրուհին ըլլար տակաւին... «Էլէն, սթափէ... եթէ կը մեղքնաս զիս, մի լար այդպէս... ոտքի ելիր...» կ'ըսէր: Էլէն հնազանդեցաւ ու դանդաղօրէն, Արմանի դարձուց արտասուաթոր աչքերը եւ բացխբիկ բերանը: Անճառ երախտագիտութեան արտայայտութիւն մը անցաւ այդ ցաւագին դէմքին վրայէն: Արման թիկնաթոռի մը վրայ նստեցուց մանկամարդ կինը. յետոյ անոր առջեւ ծնրադրեց՝ արցունքները սրբելու համար. Էլէն կրցաւ նորէն խօսիլ.

—«Ա՛հ, կ'ըսէր մանկամարդ կինը, ամէն ինչ լմնցած է: Ա՛հ, բնաւ երբեք... Արման, չե՛ս գիտեր թէ որքան սիրեցի քեզ, եւ որքան կը սիրեմ... Ա՛հ, ինչո՛ւ համար ըրի այն բանը... Կը տեսնես որ խելայեղ դարձած էի... բան մը չէի գիտեր. միայն քեզ սիրել գիտէի... Դուն ամբողջ կեանքս էիր, ամբողջ հաւատքս, ինչ որ ունէի ազնիւ ու բարի... Ու յանկարծ, ամէն ինչ կորսնցուցի... Այնքան տառապեցայ: Միշտ կը լսէի այդ ահարկու խօսքերը, որոնք դանակի մը պէս՝ ամէն վայրկեան սրտիս մէջ կը դառնային... Ուզեցի մոռնալ քեզ, մոռնալ քեզ, մոռնալ զիս, ամէն ինչ քանդել... Ես տարաբախտս, ի՛նչ ըրի.. ինչո՞ւ համար ձեզի չեկայ՝ թախանձելու որ մեր յարաբերութիւնները վերսկսին ու իմ խօսքիս հաւատաս: Այնպիսի բառեր պիտի գտնէի՝ որոնք պիտի կրնային համոզել քեզ... Հիմա ամէն ինչ վերջացած է... Մի՛ գըթար ինծի... սոսկում կ'ազդեմ ինքզինքիս...» ու Էլէն կը զատուէր Արմանէ ու ետ կը մղէր զայն: Այս վերջինը կռահեց թէ միւսին՝ նոր սիրահարին քովէն կուգա՛ր. յետոյ մանկամարդ կինը յարեց կատաղութեամբ. «Ո՛չ, դահիճ, դահիճ, յանցանքը քուկդ է... Այո՛, դուն հոս նետեցիր զիս: Միթէ իրաւունք ունէի՞ր այդպէս վարուելու ինծի հետ: Պատասխանէ: Ի՞նչ էին իմ յանցանքներս: Ե՞րբ ստեցի քեզի: Ինչո՞ւ համար իմ վրաս կասկածեցար... Ո՛չ, բարեկամս: Դուն որ այնքան ազնիւ ես, քաղցր ես, զոր այնքան կը սիրեմ... Ներողութիւն. ներէ ինծի... ցաւը կը սպաննէ զիս...:

Այսպէս Էլէն կը խօսէր հեծեծագին, մատնելով զինքը ցնցող փոթորկալի զգացումներուն անկապակցութիւնը, յաջորդաբար անիծող ու գորովագին պարբերութիւններ ըսելով: Յետոյ մաքին մոլեգնութիւնը հանդարտելով, ըսաւ. «Թող տուէք որ արտասուեմ քիչ մը: Ատիկա կը սփոփէ զիս: Մի խօսիք ինծի հետ... ընդհուպ...» Արման հեռացաւ անոր քովէն: Յուսահատութեան այս պոռթկումին առջեւ՝ Էլէն որքա՛ն անզօր կը զգար ինքզինքը: Սկսաւ սենեակին մէջ պտըտիլ՝ անոր երկայնքին ու լայնքին. վերջալոյսի մելամաղձութեամբ լեցուած էր սենեակը, ու Էլէնի հեծկլտուքը մեղմացած էր հիմա բոլորովին, փոքր աղջկան մը հեծեծիւնին նմանելով: Սկիզբի մոլեգին ընդվզումին յաջորդած էր երկար հառաչ մը, միշտ ընդմիջուած ու վերսկսուած, ինչ որ ի վերջոյ վրդովեց երիտասարդը: Ալ եւս չէր փորձեր մխիթարել զայն եւ ոչ ալ կը փորձէր մաքառիլ իր մէջ հաստատուող եւ դուրս ելլելու բնաւ միտք չունեցող անգութ ակներեւութեան մը դէմ: Իր ունեցած կարեկցութիւնը այդ հեծեծուքին նկատմամբ, զգացած սարսուռը՝ անըմբռնելի պղծութեան մը հանդէպ եւ իր գործած վայրագ անիրաւութեան տեսիլը իրարու կը խառնուէին՝ չարչարելու համար զայն: Բայց ինչ որ ամէնէն աւելի կ'ընկճէր զինքը եւ սրտին վրայ կը դնէր ծանրութիւն մը՝ որուն բարձման անկարելիութիւնը կը զգար, մանկամարդ կնոջ կորստեան մէջ ունեցած պատասխանատուութեան զգայութիւնն էր: Է՛, ի՛նչ, զայն ճանչցած, սիրած ըլլալուն համար էր որ տարաբախտ կինը հասած էր այդ վիճակին: Էլէնի բնազդը չէր խաբած զինքը. Ալ եւս չէր կրնար տարակուսիլ Արման: Կը հաւատար Էլէնի խօսքին, իր ամէն կէտերուն մէջ: Կը հաւատար թէ մանկամարդ կինը ճշմարտապէս սիրած էր զինքը: Կը հաւատար թէ իրենց հանդիպումէն առաջ՝ Էլէն անբիծ էր: Կը հաւատար թէ անիրաւ լքման մը զառանցանքը մոլորեցուցած էր զայն, մինչեւ իսկ ուրիշի մը թեւերուն մէջ նետելով Էլէնը. եւ ինք՝ Արման ատոր պատճառը, միակ պատճառն էր: Կը շարունակէր պտըտիլ սենեակին մէջ, եւ ամէն անգամուն ալ՝ երբ ետին կը դառնար՝ իր քայլերուն վրայէն յառաջանալու, թախծագինօրէն լուսաւորուած պատուհաններուն մէջէն կը նշմարէր այն կքած ձեւը, այն տժգոյն դէմքը՝ որ կ'անջատուէր սաւերի յատակին վրայ: Ինչ եղած էր Էլէնի այցելութենէն առաջ ունեցած իր անտարբերութիւնը: Մահուան հանդիման մը հետ վիճաբանութիւն չի կատարուիր, եւ ինք ներկայ գտնուած էր հոգիի մը մահուան: Շատ ստոյգ էր թէ Էլէն ոչինչ կը խնդրէր, ոչինչ կ'ուզէր իրմէ, միայն սա թէ ինք՝ Արման յայտնապէս տեսնէր իր սիրտը. ու այս վերջինը կը տեսնէր զայն, ինչպէս նաեւ այն արիւնը՝ որ կը հոսէր իր առաջ բերած վէրքէն: Բաւական ատեն այսպէս մնացին երկուքը, առանց իրարու հետ խօսելու, Արման միշտ պտըտելով ու Էլէն միշտ արտասուելով: Ի վերջոյ Արման մօտեցաւ մանկամարդ կնոջ եւ անոր ձեռքը բռնեց սարսռագին. թոյլ, տամուկ եւ պաղ էր այդ ձեռքը, զոր վեր հանեց՝ շրթունքներուն տանելու համար. արցունքներ թափեց անոր վրայ, առաջին անգամ ըլլալով երկար տարիներէ ի վեր: Յուսահատութեան անդունդին խորէն, ուր կը հեծեծէր Էլէն, տակաւին կարեկցութեան զգացում մը ունեցաւ՝ իր դահիճին արտասուքներուն հանդէպ: «Մի լար,» ըսաւ մանկամարդ կինը. իսկ Արման իրեն քաշելով Էլէնը, եռանդոտ համբոյրներով ծածկեց անոր դէմքը: Երիտասարդը զգաց որ հրատաշոր շրթունքներ կը սուրան աչքերուն, ճակտին ու բերնին վրայ: Յետոյ Էլէն զատուեցաւ Արմանէն: Մանկամարդ կինը ոտքի ելաւ: Միւսին պատկերը նորէն աչքին առջեւ եկած էր:

(Շարունակելի)

պետը որ Մարոք կը գտնուի՝ իբրեւ տնօրէն տեղւոյն զինարանին, Թանճէրէն Ֆէզ գացեր է կարաւանով, ուրկէ կը հասկցուի թէ Ֆէս տակաւին պաշարուած չէ։

Թանճէր.— Թշնամին թէեւ ջրուղիները գրաւեց, սակայն չի յուսացուիր որ անմիջապէս կարենայ յարձակիլ Ֆէսի վրայ, վասն զի նախ իր բանակին համար պաշար չունի. երկրորդ՝ զինուորները պէտք եղածին չափ բաւական չեն, որպէս զի կարենան մինչեւ Ֆէս տանող ճամբուն վրայ բնակող ցեղերուն մէջէն ճամբայ բանալով յառաջանալու։ Ուստի թշնամին այդ նպատակով կը բանակցի նոյն ցեղերուն հետ. եթէ ատոնք հաւանին միանալու, այն ատեն կացութիւնը կը ծանրանայ, վասն զի թշնամիին թիւը պիտի շատնայ եւ մինչեւ Ֆէս տանող ճամբան բաց պիտի ըլլայ։ Ինչ որ ալ ըլլայ սակայն գործին վախճանը, ամբողջ Եւրոպայի արտաքին գործոց պաշտօնարաններուն մէջ կը յայտարարուի թէ եւրոպական կնճռոտութենէ մը չի վախցուիր եւ թէ դիւանագէտներու բոլոր ջանքերուն նպատակն է իրաց կացութեան պահպանութիւնը։

Լոնտոն.—Հանրային կարծիքը շատ քիչ կը զբաղի Մարոքի խնդրով։ Քաղաքական շրջանակներուն մէջ գրեթէ ոչ ոք կը խօսի անոր վրայ։ Լրագիրները Թանճէրի, Մատրիտի ու Բարիզի հեռագիրները կը հրատարակեն՝ առանց կարծիք յայտնելու։ Անոնք որ կը խօսին, կացութիւնը վրդովիչ կը նկատեն։ Անգլիոյ հանրային կարծիքը ապահովուած է այն պարագայէն թէ Ֆրանսա ու Սպանիա կ'ուզեն իրաց կացութեան պահպանումը եւ թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը պիտի գործակցի այդ տէրութեանց։

Պէրլին.— Հոս մեծ շահագրգռութեամբ կը հետեւին Մարոքի դէպքերուն։ Քեօլնիշէ Ձայթունկ կ'ըսէ թէ Ֆէսի մէջ յիսուն Եւրոպացիներ կան, որոնց չորսը գերմանացի են։ Մարաքէշի մէջ Գերմանացիներ կան։ Պէրլինէն նոյն լրագրին ուղղուած ներշնչուած հեռագիր մը կ'ըսէ.— «Թշնամիին մինչեւ հիմա ունեցած յաջողութիւնը որ կրնայ անիւին ուրիշ մէկ շրջանովը ձախողուածի մատնուիլ, կարելի կ'ընծայէ Մարոքի համար կարեւոր փոփոխութիւններ, որով կրնայ ըլլալ որ ամբողջ Մարոքի խնդիրը մէջտեղ ելլէ։ Եթէ թշնամիին յաջողութեան հետեւանքը ըլլայ այդ տեսակ փոփոխութիւն մը, առանց անհրաժեշտ ընծայելու եւրոպական միջամտութիւն մը, տէրութեանց քաղաքականութիւնը՝ որ է իրաց կացութեան պահպանութիւնը՝ պիտի կրնայ կանգուն մնալ, վասն զի Մարոքի մէջ վիճակի փոփոխութիւն մը բաւական պատճառ մը չէ որ եւրոպական յարաբերութիւնները խանգարուին այդ երկրին հետ, եւ կամ ուրիշ աւելի կենսական խնդիր մը երեւան գայ։ Բայց դէպքերը այն տեսակ վիճակ մը ունին՝ որ պէտք է ուշադրութեամբ հետեւիլ անոնց։»

Մատրիտ.— Սպանիոյ մայրաքաղաքին մէջ միտքերը հանդարտած են կառավարութեան այն յայտարարութենէն ի վեր թէ Անգլիոյ, Գերմանիոյ ու Ֆրանսայի դեսպանները ապահովութիւն տուած են որ իրենց կառավարութիւնները լոկ ներքին խնդիր մը կը նկատեն Մարոքի դէպքերը, որոնք վտանգ մը չեն սպառնար Եւրոպացիներու շահերուն ու կեանքին, եւ հետեւաբար անհրաժեշտ չեն ընծայեր միջամտութիւն մը։ Դիտելի պարագայ մըն է որ, քաղաքական ու զինուորական շրջանակներէն դուրս, թէ՛ Մատրիտի մէջ եւ եւ թէ նահանգները ոգեւորութիւն մը առաջ չէ բերած Մարոքի մասին լրագիրներուն յարուցած աղմուկը եւ կառավարութեան պատրաստութիւնները. Նոյն իսկ եզական տհաճութիւն մը առաջ բերած է առեւտրական ու սեղանաւորական շրջանակներուն մէջ։ Գոհունակութիւն պատճառեց այն լուրը թէ տէրութիւնները որոշած են իրաց կացութիւնը պահպանել Մարոքի մէջ։ Բոլոր լրագիրները կ'ըսեն թէ Սպանիոյ շահերուն համար ատիկա ամենէն լաւագոյն քաղաքականութիւնն է։

Թանճէր.— Նոր տեղեկութիւններ առնուեցան Մարոքի զինուորներուն ու թշնամիին միջեւ կատարուած ճակատամարտին վրայ։ Թշնամին մեծ կորուստներ պատճառելէ զատ Մարոքի զինուորներուն, գրաւեց տասներկու թնդանօթ եւ մեծաքանակ գումար։ Թշնամիներու թիւը աւելցած է Մուլուեայէն մինչեւ 30 քիլոմեթր մօտ Ֆէսի։ Մարոքի վեհապետը հրամայեց բազմաթիւ զինուորներ հաւաքել՝ նոր արշաւանք մը կատարելու համար։ Ֆէսէն սուրհանդակները կանոնաւորապէս Թանճէր կը հասնին. ատոնց տուած լուրերուն նայելով՝ կացութիւնը այնքան ծանրացած չէ։ Բոլորովին անհիմն են այն զրոյցները թէ օտար դեսպանատունները հրաւիրած ըլլան Ֆէս գտնուող իրենց հպատակները՝ հեռանալ նոյն քաղաքէն։

Ֆէս. — Դեկտ. 23ի ճակատամարտը կատարուեցաւ Պապը-Համմա անուն տեղը։ Հետեւեալ օրը թշնամին պետը՝ Պու-Համուրա՝ Էլ-Հաճրայի մէջ բանակեցաւ. անոր ազդեցութիւնը կը տարածուի մինչեւ Ռիֆի հարաւային կողմը, Թազայի մէջ, եւ մինչեւ Սի-Ալլալ՝ Ֆէսէն քանի մը քիլոմեթր հեռուն։ Ֆէսի բոլոր ուտելիքները սղած են։

ՀՈՒՄՊԵՐՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԸ

Փաստաբաններու ընտրութիւնը.—Էվ Հումպերի նամակը. — Էվ Հումպէրի հետ տեսակցութիւն մը։

Բարիզ, 31 դեկ. — Մարիա Տօրինեաք, Ֆրէտէրիք Հումպէր եւ Էմիլ Տօրինեաք իրենց փաստաբանները ընտրեցին։ Թէրէզ Հումպէր եւ Ռոմէն Տօրինեաք տակաւին չեն ուզեր փաստաբան կարգել։

—Բթի Պլէօ կը հրատարակէ Էվ Հումպէրի հետեւեալը նամակը զոր երէկ ուղղած էր իր հօրը՝ Ֆրէտէրիք Հումպէրի։

«Սիրելի Հայրիկ,

«Ամբողջ սրտովս քեզի հետ եմ։ Առանց քեզի ալ եւս պիտի չկրնայի ապրիլ։ Կը խնդրեմ որ ինքզինքդ լաւ խնամես։ Քաջալերուէ. ինքզինքդ խնամելու համար ցոյց տուած անտարբերութեանդ հանդէպ կը դողամ, դուն որ այնքան քաջասիրտ չես. Նայէ՛ որ չհիւանդանաս, կը խնդրեմ։ Անհելի բան մը պիտի ըլլայ ինծի համար, ինծի որ աշխարհիս վրայ զքեզ ամէն բանէ աւելի կը սիրեմ։ Լաւ մտիկ ըրէ՝ մօրդ ըսելիքներուն, վասն զի, ինչպէս գիտես, միշտ լաւ խորհուրդներ տուած է։ Շատ երջանիկ եմ որ անոր հետ կը գտնուիմ։ Մեծ խանդաղատանօք կ'ողջագուրեմ զքեզ, սիրելի հայրիկ։

«Աղջիկդ զոր պէտք չէ լքանես

ԷՎ ՀՈՒՄՊԷՐ

—Տիկին Սէվրին Ֆիկառօի մէջ կը պատմէ տեսակցութիւն մը զոր ունեցած է Էվ Հումպէրի հետ՝ անոր մեծ մօրը՝ Տիկին Կիւսթով Հումպէրի տանը մէջ։ Օր. Էվ հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ Հումպէր ընտանիքին Բարիզէն մեկնելուն վրայ։

«Չորեքշաբթի իրիկուն մըն էր։ Ճաշէն ետքը տունէն հեռացանք։ Ծնողքս կ'ըսէին ինծի թէ եղած դատերուն հետեւանքով հիւանդացած են եւ թէ գիւղ պիտի երթան հանգչելու։ Մինչեւ Ռիվոլիի կայարանը ստորերկեայ երկաթուղիով գացինք. հոնկէ կառք նստանք։ Կառքին մէջ հայրս ու մայրս դառնապէս կուլային։ Ըսին ինծի թէ աւելի հեռուն պիտի երթանք. հարցուցին որ նախամեծար չէի՞ համարեր մեծ մօրս քովը մնալ։ Ժխտողական պատասխան տուի, վասն զի հայրս շատ ընկճած էր եւ չէի ուզեր զայն թողուլ։ Կայարան երթալով կառախումբ նստանք եւ ուղղակի Մատրիտ գացինք։»

—Էվ Հումպէր յայտարարեց թէ միւսները լրագիր կը կարդային, բայց ինք ոչ, վասն զի կը տեսնէր թէ այդ ընթերցումը վիշտ կը պատճառէ անոնց։ Օր. Էվ յետոյ պատմեց Մատրիտի մէջ անցուցած իրենց կեանքը, ձերբակալութիւնը եւլն։

—Էվ Հումպէր ըսեր է մօրը թէ հայրը եթէ ձեռքէն առնեն, պիտի մեռնի։ Թէրէզ Հումպէր երդում ըրեր է, ըսելով որ պիտի խոստովանի թէ ամէն բան ինք վարած ու ըրած է։

—Տիկին Սէվրինի հետ տեսակցած պահուն Էվ Հումպէր բնաւ չէ խօսիր իր մօրը վրայ, միշտ գետինը նայելով։ Պատասխանելով տիկին Սէվրինի այն հարցումին թէ դարձեալ որոշա՞ծ է մայրապետ ըլլալ, Էվ Հումպէր պատասխաներ է.—«Ոչ։ Անձնասիրութիւն ցոյց տուած պիտի ըլլամ, եթէ միայն իմ վրայ մտածեմ։ Հիմա կ'ուզեմ միայն հօրս համար ապրիլ։ Գիտեմ թէ կեանքս լմնցած է, դատապարտուած մըն եմ, հոգս չէ, կ'ընդունիմ։ Բնաւ պիտի չամուսնանամ. ուրիշ ընտանիք պիտի չունենամ. միայն խեղճ հայրս պիտի մխիթարեմ. շատ բարի է եւ շատ ալ դժբաղդ. իմ պատճառովս ինքզինքը պիտի չմեռցնէ, այլ յամրաբար պիտի մեռնի յուսահատութենէ եւ անօթութենէ։ Ա՜հ, Տիկին, կ'աղաչեմ թո՛ղ խնամեն զայն, թող մեզի յանձնեն։» Այդ միջոցին տիկին Սէվրին մեկնելու պատրաստուեցաւ։ Էվ Հումպէր նորէն խնդրեց որ գթան իր հօրը վրայ՝ այնքան բարի ու դժբաղդ։

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱ

Ֆրանսական պահանջումներ.—Նոր յաջողութիւն մը.—Պաշարումը եւ դաշնակիցները։ —Պատասխանի չգոյութիւն։

Քարաքաս, 30 դեկտ. —Քարաքասի մէջ լուր կայ թէ ֆրանսական հիւպատոս Պ. Բրէվրեօ վէնէզուէլեան կառավարութենէն խոստում ստացած էր Ֆրանսայի եւ Վէնէզուէլլայի դիւանագիտական յարաբերութիւնները վերստին սկսելու համար Բարիզի մէջ ստորագրուած դաշնագրին մէջ չյիշատակուած ֆրանսական պահանջումներուն կարգադրութեան համար. Թէ այս պահանջումները Գերմանիոյ, Անգլիոյ եւ Իտալիոյ ներկայացուցած պահանջումներուն նման միեւնոյն գործողութեանց պիտի ենթարկուին, բան մը որ մերժուեցաւ Պելճիքայի, Սպանիոյ եւ Հոլանտայի պահանջումներուն, որոնք Վէնէզուէլլայի դատարաններուն առջեւ պիտի ելլեն։ Դաշնակից տէրութեանց զինուորական հրամանատարները համաձայն չեն պաշարման կատարուելիք կերպին վրայ։

Ուաշինկթըն 30 դեկտ. — Քասթրօ նախագահին պատասխանը տակաւին հասած չէ։ Նախարարաց Խորհուրդը պաշարումին վերջ տալու միջոցներուն վրայ վիճաբանութիւն կատարեց եւ զբաղեցաւ անդամները ընտրելու այն յանձնաժողովին՝ որ պաշտօն ունի վէնէզուէլեան խնդրին իրաւարարական բրոթոքոլին նախնական տարրերը պատրաստել։

ԼՈՒԻԶ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ

Պաշտօնական զեկոյց մը. — Լուիզ իշխանուհիին անունը հանրային աղօթներուն մէջ կը ջնջուի։

Տրեզտա, 29 դեկտ.— Սաքսոնիոյ իշխանը յետագայ պաշտօնական զեկոյցը հրատարակել տուաւ.

«Իշխանը փափաք յայտնած ըլլալով իր ամուսնական չփոթ վիճակին օրինական լուծում մը տալ, Թագաւորը այս նպատակին համար մասնաւոր ատեան մը հաստատեց եօթը անդամէ բաղկացեալ։ Իշխանը այս ատեանէն պիտի խնդրէ իր եւ իշխանուհիին միջեւ ամուսնութեան եւ ինչքերու բաժանումը վճռել»։

—Միւնիխներ Նոյէսթէ Նախրիխթէն կը ծանուցանէ թէ Լուիզ իշխանուհիին դէմ յետագայ խիստ միջոցը ձեռք առնուած են.— Սաքսոնիոյ Թագաւորութեան Լուտերական եկեղեցիին ընդհանուր ժողովը հրաման տուաւ բոլոր թեմական հովիւներուն որ արքայական գերդաստանին համար եղած աղօթքներուն մէջէն իշխանուհիին անունը հանեն։ Կազէթ տը Ֆրանքֆորթեր Ձայթունկի մէկ թղթակիցը հետեւեալը կը պատմէ.«Ինչ էր մնացած որ Սաքսոնիոյ արքունիքը ուրիշ դաստիարակ մը ընտրէր։ Մտադրութիւն կար այս պաշտօնը տալ Պ. Հաուվիլլէր անուն Ալզասցի գիտունի մը՝ որ ծանօթ է իր «Ֆրանսա եւ Ալզաս ԺԹ. եւ Ի. դարերուն մէջ» գործերովը, կղերականները չէին ախորժեր Պ. Հաուվիլլէրէն եւ Ստրազպուրկի եպիսկոպոսը՝ որմէ Տրեզտայի արքունիքը խորհուրդ կ'ուզէր, ալզասցի երիտասարդ գիտունին համար նպաստաւոր կարծիք չը յայտնեց եւ Պ. Ժիրոն անուանուեցաւ իշխանին զաւակներուն դաստիարակ եւ եպիսկոպոսին այս խորհուրդը, ինչպէս կը տեսնուի՝ իշխանուհիին ճակատագրին վրայ որքա՛ն մեծ ազդեցութիւն ունեցաւ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Դիպուածական պատահար մը. — Սրավարժութեան անպատեհութիւնները։

Ուաշինկթըն, 29 դեկտ. — Մ. Նահանգաց Նախագահը՝ որուն կառքը ինչպէս ծանօթ է անցեալ սեպտեմբերի մէջ ելեկտրաշարժ թրամուէյի մը զարնուելով ջարդուփշուր եղաւ, եւ ասոր հետեւանօք պարտաւորուեցաւ տասնըհինգ օր անկողին մնալ, այժմ նոր դիպուածական արկածի մը ենթակայ եղաւ։ Քանի մը օր առաջ Նախագահը որ սուսերամարտութեան բուռն սիրահար է, Ուուտ զօրավարին հետ փորձ կը կատարէր, երբ իր հակառակորդէն՝ որուն սուրին ծայրը գտնուած կոճակը ելած էր, հարուած մը ընդունեց. սուրը երեսպանին մէջէն անցնելով թեթեւ մը Նախագահին արտեւանունքը վիրաւորեց եւ եթէ հարուածը քիչ մը աւելի ուժով տրուէր, սուրը աչքին մէջ պիտի մտնէր։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Նիւ-Եորք, 3 յունուար. —Բուէրթօ Քապէլլոյէն կը հեռագրեն թէ տէրութեանց մարտանաւերը, որոնք պաշարումը կը կատարեն, գրաւեր են Բուէրթօ-Քապէլլոյի նաւահանգիստին ներքին մասը գտնուող վէնէզուէլեան բոլոր նաւերը։

Լոնտոն.— Քարաքասէն կը հեռագրեն թէ տէրութիւնները զինուոր ցամաք հաներ են Բուէրթօ-Քապէլլօ՝ շրջակաները գրաւելով։

Պէրլին.— Նացիոնալ Ձայթունկ կ'իմանայ թէ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանը, Բեդերսպուրկ այցելելէ ետքը Միջերկրականի մէջ ուղեւորութիւն մը կատարելով Հռոմ եւ ուրիշ մայրաքաղաքներ ալ պիտի այցելէ։

Շանկայ.— Գերմանական զինուորներուն մնացած մասը, երէկ, շոգենաւ ղրկուեցաւ՝ Եւրոպա ուղեւորելու համար։

Մատրիտ.— Լիպէրալ մասնաւոր աղբիւրէ առնուած լուր մը կը հրատարակէ թէ Ֆէս անձնատուր եղած է։

Բետերսպուրկ.— Լամստորֆ կոմսը վերադարձաւ։

Պուքրէշ.— Ռումանիոյ Խորհրդարանին նիստերը դադրած են մինչեւ 15/28 յունուար։

Թուլոն.—Առաջին հրամանին՝ Մարոքի ջուրերը երթալիք ֆրանսական նաւախումբը կը բաղկանայ երեք զրահաւորներէ եւ երեք յածաւորակներէ։ Ատոնք կ'ամբողջացնեն իրենց պաշարները՝ ուտելիք, ածուխ եւ ռազմամթերք։

Տրեզտա.— Սաքսոնիոյ Թագաւորին առողջական վիճակին նկատմամբ հրատարակուած պաշտօնական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ երէկ իրիկուն, առջի օրերուն պէս, ջերմութիւնը քիչ մը շատ էր եւ հիւանդը աւելի յոգնած։ Տեղեկագիրը կը յարէ, սակայն, թէ նախորդ գիշերը Թագաւորը քանի մը ժամ քնացեր է եւ թէ այս առտու բաւական ինքզինքը գտած էր։

—Սաքսոնիոյ Թագաւորին առողջական վիճակը զգալի կերպով բարուոքեցաւ։ Ուզեց տեսնել իր աղջիկը՝ Մարիա-Ժոզէֆ։

Բարիզ.—Կը հաստատուի այն լուրը թէ Լամստորֆ կոմսը ազդուապէս յանձնարարեր է պուլկար կառավարութեան ամէն ջանք ընել, խռովարարական ամէն տեսակ շարժումներ դադրեցնելու համար.

Բետերսպուրկ.—Ռուսիա դադարեցնել հռչակեց իր առեւտրական դաշնադրութիւնը՝ Աւստրիա-Հունգարիոյ հետ։

Հռոմ.—Ռուսիոյ կայսրը ու կայսրուհին յունուարի վերջերը Հռոմ պիտի այցելեն։ Գերմանիոյ կայսրն ալ անմիջապէս ետքը պիտի գայ։

Մատրիտ.—Սպանիոյ ելմտական նախարար Պ. Վիլլավէրտէ յայտարարեց թէ միջոցներ ձեռք պիտի առնէ՝ մետաղադրամի վիճակին բարուքման համար։

Լիզպոնա. — Այսօր կատարուեցաւ Փորթուկալի Խորհրդարանին նստաշրջանին բացումը։ Թագաւորը իր գահաճառին մէջ կը յայտարարէ թէ կ'ուզէ շնորհակալութիւն յայտնել՝ Անգլիոյ, Ֆրանսայի ու Սպանիոյ մէջ իրեն նկատմամբ ցոյց տրուած համակրութիւններուն համար։

Պէրլին.— Կը հաւաստուի թէ Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին Բետերսպուրկ այցելելուն նպատակն է՝ իր նշանախօսութիւնը ռուս արքեդքսուհիի մը հետ։

Լոնտոն.—Բարեյուսէն կը հեռագրեն թէ Պ. Չէմպըրլէն Բրէթորիա կ'ուղեւորի։

Նիւ-Եորք.—Մ. Նահանգաց Խորհրդարանին նստաշրջանը երբ բացուի, ծերակուտական Պ. Մորկան պիտի առաջարկէ թողուլ Բանամայի ջրանցքին ծրագիրը եւ ընդունիլ Նիքարակուայինը։

Տելհի. — Հնդկաստանի կուսակալ Լորտ Քըրզըն իր արտասանած ճառին մէջ ըսաւ թէ Կալլէսի իշխանը ու իշխանուհին քիչ ատենէն Հնդկաստան պիտի այցելեն եւ թէ Էտուարտ թագաւորն ալ անձամբ պիտի գայ, եթէ կարելի ըլլայ։ Թագադրութեան յայտարարութեան ընթերցմանը միջոցին տասնըհինգ հազար հոգի ներկայ էին։

Սիտնէյ.— Նոր-Կուինէէն առնուած լուրերու նայելով՝ երաշտութիւնը սով առաջ բերած է։ Բնիկները որոնք անօթութենէ մեռնելու վիճակին հասած են, սկսած են մարդակերութեան։ Երկու Եւրոպացիներ արդէն զոհուած են եւ ուրիշ նոր սպանութիւններէ ալ կը վախցուի։

Ներքին Լուրեր

Պաշտօնական.— Վէզիրութեան աստիճան տրուեցաւ Գասթէմոնիի նահանգին կուսակալ Էնիս փաշայի։

—Պալայի աստիճան՝ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան վիճակագրութեանց դիւանին տնօրէն Ռոպէր էֆ. Նաղըճեանի, Իւլայի առաջին աստիճան՝ Արշիպելագոսի կղզիներու նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ Աչնան Տիրան էֆ.ի։ Իւլայի երկրորդ աստիճան՝ քաղաքապետութեան առողջապահական ժողովին անդամ Օրմանեան տոքթ. Կոմիտաս էֆ.ի։ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Պիթլիսի կուսակալի օգնական Սմբատ էֆ.ի։

—Սըվազի նահանգին Բէօրքի գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Դուրը Ձայի գայմագամ Ալի Ղալիպ էֆ., որուն յաջորդեց Միլքիէ վարժարանին շրջանաւարտներէն Մէհմէտ Աֆիֆ պէյ։

—Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Շէյխ-իւլ-իսլամութեան խորհրդական Ապտիւլգատէր Րաշիտ էֆ.ի, Պետական Խորհուրդին անդամ Ճէմիլ փաշազատէ Րէշիտ պէյի եւ Սկիւտարի կառավարիչ Համտի պէյի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Դամասկոսի ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Պէլեաէվի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Էտիրնէի Խախամպաշիի փոխանորդ Ավրամ Սամաս էֆ.ի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Խախամարանի կրօնական ժողովին անդամ Սապէթայ Լէվի էֆ.ի։

—Առաջին կարգի Շէֆգաթ՝ Սկիւտարի կառավարիչ Համտի պէյի կնոջը։ Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Կ. Պոլսոյ սերպիական դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Ջօհչիչի կնոջը, Դամասկոսի ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Պէլեաէվի կնոջը եւ Գոնիայի ռուս հիւպատոսին աղջկան՝ Օր. Սոխոթինի։

Օտար պատուանշան. —Կայս. Իրատէ մը արտօնեց ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը առաջին կարգի Տանիլօ պատուանշանին զոր Սեւ Լերան իշխանը նուիրած է Սուլթանիէ վարժարանին տնօրէն Ապտիւրրահման էֆ.ի։

Եգիպտոսի Խտիվը.— Խըրգայի Շէրիֆի այցելութեան առթիւ, Վեհ. Սուլթանը հարիւր հատ թաշկինակ պարգեւեց Եգիպտոսի Խտիվ Ապպաս Հիլմի փաշայի։ Այդ թաշկինակներուն վրայ կրօնական վերտառութիւններ բանուած են։

Կալուածական տուրքերը.— Ինչպէս յայտնի է, Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն կալուածներուն ու հողերուն մինչեւ ելմտական 1317ի վերջը անվճար մնացած կալուածական տուրքերը եթէ մինչեւ դեկտեմբերի վերջը վճարուին, կէսին համար հնչուն դրամ պիտի առնուի եւ միւս կէսին համար ալ «սէրկի»ներ ու «քուբոններ», որուն անունով որ ալ ըլլայ։ Յունուարին սկիզբէն մինչեւ փետրուարի վերջը՝ հարիւրին 60ը հնչուն դրամ եւ մնացածը «սէրկի» ու «քուբոն»։ Պաշտօնական Զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ առաջին գործողութեան պայմանաժամը աւարտելու մօտ ըլլալով, կալուածատէրերը պէտք է ժամանակին ելմտական նախարարութեան դիմեն, նոյն որոշումէն օգտուելնու համար։

Արբեցութիւնը արգիլուած. — Ջեռնհաս իշխանութիւնը, կ'ըսէ Իգտամ, գրեց Պատրիարքարաններուն՝ եկեղեցիներուն մէջ յորդոր կարդալ ժողովուրդին, որպէս զի քրիստոնեաներն ալ արգիլուին արբեցութենէ։

—Թ. Հագիգաթ կ'ըսէ թէ արբեցութեան դէմ եղած արգիլքին գործադրութեանը իբրեւ հետեւանք, մէկ երկու օրէ ի վեր Իսլամներէն գինետուն գացող ու ձերբակալուող չէ տեսնուած։ Պայրամի առջի օրէն ի վեր ձերբակալուած թափառաշրջիկներու եւ գինեմոլներու թիւն ալ քիչ է։ Այդ պարագան ցոյց կու տայ թէ, կը յարէ Թ. Հագիգաթ, ժողովուրդը ո՛րքան հնազանդող ու համակերպող է կայս. Իրատէին։

—Թէեւ զինուորականներուն առաջուընէ ի վեր արգիլուած է գինետուններ եւ ըմպելիք վաճառուած ուրիշ տեղեր յաճախել, սակայն նորէն հրաման տրուեցաւ պատկանեալ պաշտօնեաներուն՝ մեծ ուշադրութիւն ընել, որպէս զի մեծ ու փոքր ամէն տեսակ զինուորականներ չյաճախեն գինետունները։

Ռուս կառավարութիւնը զանազան պատուանշաններ տուաւ օսմ. պաշտօնատարներէ ոմանց։ Սպիտակ Արծիւ՝ քաղաքապետ Րըտվան փաշայի։ Առաջին կարգի Ս. Աննա՝ կայս. Թիկնապահ Ահմէտ Ճէլալէտտին փաշայի, կայս. ատաղձատուններու տնօրէն Ֆաիք փաշայի, Բ. Դրան արտաքին թղթակցութեանց քարտուղար Նուրի պէյի եւ Տրապիզոնի կուսակալ Գատրի պէյի։ Առաջին կարգի Ս. Ստանիսլաս՝ Ներքին գործոց Նախարարութեան խորհրդական Ֆուատ պէյի, պետական Խորհուրդին անդամ Րէճէպ պէյի, արտաքին գործոց նախարարութեան մասնաւոր դիւանին տեսուչ Եուսուֆ պէյի, ներքին գործոց նախարարութեան արձանագրութեանց դիւանին տեսուչ Ալի Հայտար պէյի եւ Երուսաղէմի կառավարիչ Քեազիմ պէյի։ Երկրորդ կարգի Ս. Ստանիսլաս՝ կայս. պալատան առաջին մատռուակապետ Օսման պէյի, կայս. պալատան քարտուղարներէն Իսմաիլ Հագգը պէյի, արտաքին գործոց նախարարութեան թղթակցութեանց դիւանին քաղաքական ճիւղին տեսուչ Րէուֆ պէյի, նոյն նախարարութեան արձանագրութեանց դիւանին տեսուչ Ճէմալ պէյի, արտաքին թղթակցութեանց արձանագրութեանց դիւանին տեսուչ Հասան Մահիր պէյի, Պէրութի մաքսատան տնօրէն Ահմէտ Քեամիլ պէյի, Երուսաղէմի արտաքին յարաբերութեանց տեսուչ Պէշարէ էֆ.ի եւ հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան մասնագէտ խորհրդական Րաիֆ պէյի։ Երրորդ կարգի Ստանիսլաս՝ Տպագրական Տեսչութեան պաշտօնեաներէն Ֆաթին Իքիատիս պէյի ու երկրագործական նախարարութեան վիճակագրութեանց տնօրէն Սիւրմէլեան էֆ.ի։ Նաեւ զանազան պատուանշաններ քաղաքային ու զինուորական ուրիշ պաշտօնատարներու։

Ռումէլիի Նահանգաց Նոր հրամանագրին համաձայն, իւրաքանչիւր Նահանգի մէջ կեդրոնական գայմագամութիւններ կը կազմուին։

—Այդ Նահանգներուն պաշտօնաթերթերը հրաւէր կը կարդան իսլամներուն ու ոչ-իսլամներուն՝ ոստիկան ու ոստիկան-զինուոր գրուելու համար։

—Եպարքոսական հրամանով ծանուցուեցաւ Ռումէլիի Նահանգներուն որ շինուելիք ճամբաներու ու կամուրջներու քննութիւնները ժամ առաջ կատարուին։

—Իւրաքանչիւր գաւառակի մէջ յիսունէն մինչեւ հարիւր հոգիէ բաղկացած ոստիկան-զինուորներու գումարտակներ պիտի կազմուին։ Ատոնց հարիւրապետները ամէն ամիս քննական պտոյտ մը պիտի կատարեն գաւառակին բոլոր գիւղախումբերուն մէջ։

—Ռումէլիի Նահանգաց քննիչ յանձնաժողովը, շաբաթ օրը, գումարուեցաւ Ֆէրիտ փաշայի նախագահութեամբ եւ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

—Հեռագրուեցաւ ելմտական քննիչներուն որ Ռումէլիի Նահանգաց ծախքերու հաշուեցոյցերը փութով պատրաստեն ու ղրկեն։

—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Ռումէլիի Նահանգաց դատական պաշտօնեաներուն համար երբ տեղւոյն վրայ ընտրութիւն կատարել հարկ ըլլայ, քաղաքային պաշտօնեաներէն տեղեկութիւն առնուի անոնց անցեալին նկատմամբ եւ տեղական ընտրութեանց տեղեկագիրները ղրկուին. Նաեւ գաւառակներու մէջ կազմուելիք դատարաններու պաշտօնեաներու ընտրութիւնն ալ մեծ ուշադրութեամբ կատարուի եւ կարողները միայն ընտրուին։ Կայս. Իրատէ մը հրամայեց նաեւ որ հարցաքննիչ դատաւորներն ալ լաւ վարմունքի տէր անձեր է ընտրուին։

Կայս. Շնորհ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց երկու հարիւր ոսկի տալ հելլենական սահմանագլուխին հրամանատար վախճանեալ Էօմէր Նէշէթ փաշայի ընտանիքին. նաեւ անոնց ճամբու ծախքն ալ հոգալով Կ. Պոլիս ղրկել։

Ծովային Նախարար Հասան փաշա հիւանդ ըլլալով, երէկ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ նախարարաց Խորհուրդին։

Գերմանիոյ դեսպան Պարոն Մարշալ ֆոն Պիպէրշթայն, երէկ, արտաքին գործոց նախարարին ապարանքը երթալով, տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ։

Թնդանօթներ. — Գերմանիոյ կայսեր կողմէ նուիրուած թնդանօթին նման թնդանօթարանի գործարաններուն մէջ շինուած արագահարուած տասներեք թնդանօթներ Չաթալճայի մէջ պիտի փորձուին եւ յետոյ Բ. զօրաբանակը պիտի ղրկուին։ Ինչպէս յայտնի է, կայս. Իրատէ մը հրամայած է բոլոր զօրաբանակները արագահարուած թնդանօթներով սպառազինել։

Անգլիական ածուխները. — 1902ին Թուրքիա ներածուած անգլիական հանքածուխերուն քանակութիւնն է 222,026 թոնօ. նախորդ տարին էր 232,026 թոնօ։ Այդ նուազումին պատճառն է Էրէյլի հանքածուխին սպառման շատնալը եւ գիներու տարբերութիւնը։

Զիհնի փաշա, առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց Նախարարը, անձնական տկարութեան պատճառով շաբաթ օրը չկրցաւ պաշտօնատեղին երթալ։

Աշիրէթներու վարժարանին ուսուցիչներուն եւ ուսանողներուն, իբրեւ իֆթարի կայս. պարգեւ, դրամական պարգեւներ շնորհուեցան՝ մէյմէկ ամսաթոշակի համեմատութեամբ։

Իրաւագիտական վարժարանին դասերը որոնք Ռամազանի պատճառաւ դադրած էին, այսօր պիտի վերսկսին.

Առողջապահական Խորհուրդը Պէնտէր-Ապպասի ժամանումներուն համար որոշուած տասը օրուան քարանթինայէն զատ, նաեւ հինգ օրուան քարանթինա սահմանեց Պարսից ծոցին եւ Շաթ-էլ-Արապի միւս նահանգներուն ժամանումներուն դէմ։

—Չորեքշաբթի օրը Եաֆայի մէջ քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահեր. իսկ Դամասկոսի մէջ 5 դէպք ու 2 մահ։

—Ուրբաթ օրը Աղեքսանդրիոյ մէջ քոլերայէ 1 դէպք ու 1 մահ պատահեր է։

Լոհիէի ու Մոքայի մէջտեղի (Կարմիր ծով) ծովեզերքներու ժամանումներուն դէմ սահմանուած քարանթինան քսանըչորս ժամուան զեղչուեցաւ՝ ապանեխումներ կատարելու պայմանով։

—Ուրբաթ օրը Դամասկոսի մէջ քոլերայէ վեց դէպքեր ու երկու մահեր պատահեր են։

—Եաֆայի մէջ հինգշաբթի օրը դէպք ու մահ չէ պատահած։

Թուրքօ-հելլէն առեւտրական պայմանադրութեան բանակցութիւնները, այսօր, պիտի վերսկսին։

—Հելլենական դեսպանատան առաջին թարգմանը ծանոյց թէ առեւտրական դաշնադրութեան նախագիծին հաւանութեան համար հելլէն կառավարութենէն սպասուած պատասխանը մօտերս պիտի գայ. հետեւաբար խնդրեց որ մաքսային պարբերական սակացոյցին գործադրութիւնը ժամանակ մըն ալ յետաձգուի։ Ուստի Բ. Դրան կողմէ ծանուցուեցաւ մաքսային վերատեսչութեան որ այդ սակացոյցին գործադրութիւնը երկու շաբաթ ալ յետաձգուի։

Էսկիշէհիրէն կը գրեն թէ հինգշաբթի օրը երկաթուղիի կայարանին մօտերը վաճառական Բիւզանդ էֆ.ի սեպհական տանը այն մասը, ուր ռումանացի Պ. Ռոզ կը բնակէր, հրդեհ ծագելով ինը տուներ այրեր են։ Տունը ապահովագրուած էր։ Հրկիզողները պատսպարուած են։ Հրդեհին պատճառին համար քննութիւն կը կատարուի։

Պասրայէն կը հեռագրեն թէ երկուշաբթի օրը ժամ 8ին Պասրայէն ապրանքով դէպի Պաղտատ ճամբայ ելած Բասրէ շոգենաւը գիշերուան ժամ 3½ին ընդհարում մը ունեցեր է անգլիական Լայնչ շոգենաւին հետ, որ Պաղտատէն Պասրա կ'երթար։ Երկուքն ալ վնասուելով եղած տեղերնին մնացեր են։ Այդ լուրը իմացուելով, Պասրայէն ոստիկան-զինուորներ ղրկուեր են՝ սպայի մը առաջնորդութեամբ։ Արկածը Քուրնայի մօտ պատահելով, գայմագամի փոխանորդը ու ոստիկան-զինուորներ հասեր եւ շոգենաւերուն ուղեւորները ու ապրանքները ազատեր են, ուղեւորները պատսպարելով եւ ապրանքները պահպանելով։ Շոգենաւային Ընկերութիւններն ալ ուրիշ շոգենաւեր ղրկելով ուղեւորները ու ապրանքները տեղերնին ղրկեր են։

Սուրրէ Էմինի Պագը պէյ Պէրութէն Դամասկոս ժամաներ է հինգշաբթի իրիկուն։

Կարմրախտի շիճուկը. — Տոքթ. Սիւլէյման Նուրի պէյ որ Վիէննա գացած էր՝ կարմրախտին դէմ տոքթ. Մոզէրի պատրաստած շիճուկին նկատմամբ ուսումնասիրութիւններ կատարելու, Կ. Պոլիս դարձաւ եւ մօտերս տղոց յատուկ Համիտիէ հիւանդանոցին մէջ պիտի ձեռնարկէ նոյն շիճուկին պատրաստութեան։

Ուրֆայի մէջ դեկտ. 10ին երկու անգամ երկրաշարժի թեթեւ ցնցումներ զգացուեր են. նաեւ Րում Գալէի մէջ, բայց վնասակար հետեւանք մը չեն ունեցած։

Գասրգիւղի ոստիկանապետ Ֆախրի պէյ Ագսէրայ փոխադրուեցաւ եւ անոր յաջորդեց Ագսէրայի ոստիկանապետ Պասրի պէյ։

Հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութիւնը, դրամական զեղծումներու առաջքը առնելու համար, ծանոյց քննիչներուն որ ստէպ այցելեն բոլոր կայանները եւ քննութիւն կատարեն։ Թերացող քննիչները օրէնքին տրամադրութեանը պիտի ենթարկուին։

—Նոյն վերատեսչութիւնը որոշեց յառաջիկայ մարտէն սկսեալ բոլոր նամակատանց մէջ ալ գործադրել քօլի-փոսթալի դրութիւնը։

Պարսից դեսպանատան մէջ երէկ տեղի ունեցաւ պարսկական վարժարանին ու հիւանդանոցին ի նպաստ տրուած տարեկան նուագահանդէսը։ Շքեղապէս զարդարուած էր դեսպանատունը՝ ծաղիկներով եւ պարսկական թանկագին գորգերով։ Դեսպաններէն շատերը ներկայ էին։

Ուխտաւորներ.—Պուխարացի եօթն հարիւր քսան ուխտաւորներ, երէկ, Կ. Պոլիս եկան՝ ասկէ Հիճազ երթալու։

Ելմտական նախարարութիւնը ծանոյց Հալէպի կուսակալութեան թէ նահանգին յանձնեալ հասոյթներու գանձման պաշտօնեայ Խալիլ Հիլմի էֆ. Ուրֆայի հաշուակալ կարգուած է։

—Մարաշի հաշուակալութեան փոխանորդ կարգուեցաւ Բիլիսի ելմտական նախկին պաշտօնեայ Ապտուլլահ Հիքմէթ էֆ.։

Սկիւպի առեւտրական սենեակը խնդրած է ձեռնհաս պաշտօնարանէն որ քաղաքին մէջ Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղ մը հաստատուի։

Յունաց Պատրիարքարանին կողմէ կազմուած յանձնաժողովը, ընկեցիկ մանուկներու մասին, տեղեկագրեց որ ծննդաբերութեան յատուկ տեղ մը հաստատուի, որպէս զի այդ մանուկները ծնող մայրերը ստէպ դայեակներու դիմելու եւ յետոյ ալ անբարոյականութեան մէջ մնալու տխուր յարկին մէջ չգտնուին։

Նաւային արկած. — Հելլենական Բարբէնոն շոգենաւը որ անցեալ փոթորիկներու պահուն Նովորոսիսքէն ճամբայ ելած էր եւ անկէ ի վեր ինչ ըլլալը յայտնի չէր, փոթորիկին սաստկութեանը միջոցին փորձեր է նաւահանգիստ մը մտնել, բայց չէ յաջողեր ու ընկղմեր է։ Նաւապետը ու նաւաղները մակոյկներ նստելով հեռացեր են։ Մակոյկներէն երկուքը ընկղմելով մէջը գտնուողները խեղդուեր են։ Միւսներուն մէջ գտնուողները երկու օր երկու գիշեր ծովին վրայ անօթի ու ծարաւ տառապելէ ետքը, դիպուածով անկէ անցնող աւստրիական շոգենաւի մը կողմէ ազատուեր ու Պիրէոն տարուեր են։ Խեղդուողները ինը հոգի են, որոնց մէջ է նաւապետը։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Դեկտ. 14էն 21 կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 274, որոնց 169 իսլամ (72 այր, 97 կին) 90ը՝ քրիստոնեայ (47 այր, 43 կին) եւ 15ը՝ հրեայ (10 այր, 5 կին)։

ՀՐԴԵՀՆԵՐ.—Շաբաթ գիշեր ժամ 6ին Սկիւտար Թոփխանէլիօղլը, Վերժինի անուն հայ կնոջ մը տունէն հրդեհ ծագելով թէ՛ այդ տունը եւ թէ ուրիշ տուն մը այրեցան։

—Նոյն գիշերը ժամ 12ին Պոլսոյ Պայազիտ թաղը, Օքճըլար պաշը, Նպարավաճառ Արսլթօղլի խանութէն հրդեհ ծագելով ամբողջ շէնքը այրեցաւ։

—Թուրք լրագիրները կ'ըսեն թէ Սկիւտարի հրդեհը սկսած տան վարձակալը Վերժինի հարցաքննութեան ենթարկուեր է, վասն զի իմացուած է որ հրդեհը դիտմամբ ձգուած է։

—Օգճըլար Պաշիի կողմը այրած նպարավաճառի խանութին ապրանքները երկու հարիւր ոսկիի ապահովագրուած էին։ Երկու սպասաւորները՝ Լիզոր ու Վանկել, որոնք խանութին վրան կը բնակէին եւ դժուարաւ ազատուած են, երաշխաւորութեան տակ առնուեցան, թէեւ կ'ըսեն թէ հրդեհը դիպուածի արդիւնք է, լուցկիէ մը բռնկած։

ՈՃԻՐ ՄԸ.—Դատըգիւղի Զիֆթէ Հավուզլարի կողմը Սպարապետի Դրան սպայակոյտի ճիւղէն Ավնի փաշայի այգեպանը՝ Թաթար Օսման, անցեալ գիշեր, սպաննուած գտնուեցաւ։ Երեսի վրայ պառկած էր քէօշկին մէկ սենեակին մէջ, թեւերը ետին կապուած եւ գլխուն քանի մը տեղերէն զարնուած։ Հոն գտնուած դարակ մըն ալ կոտրուած էր։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկելով, Րիզա անուն մարդ մը ձերբակալեց, որ ըսաւ թէ Օսմանի աշակերտը՝ Ալի իր քովը գալով յայտներ է իրեն որ Օսմանը պիտի սպաննէ, վասն զի իրեն հետ անվայել ընթացքի մէջ կը գտնուի։ Նոյն գիշերը Ալիի հետ այդ տեղը գացեր եւ երկուքը կատարեր են ըսպաննութիւնը։ Ալի Իզմիտ գացած ըլլալով, հեռագրուեցաւ հոն՝ ձերբակալել զայն։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ ու Բերայի ճիւղերը յառաջիկայ չորեքշաբթի գոց պիտի ըլլան։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷԻ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ ու Բերայի ճիւղերը յառաջիկայ չորեքշաբթի գոց պիտի ըլլան։

Պ. ԲՍԱԼԹԻԻ կարասեաց վաճառատունը, այս օրերս նոր մթերք մը ստացած է ամէն տեսակ կարասիներու, սրահի, ննջասենեակի, ճաշասրահի համար, եւլն.։ Գիները զեղչուած են։ 25—30

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքը, այս առտու, Ղալաթիոյ Խորհրդարանը երթալով նախագահեց Նպաստից Յանձնաժողովի նիստին. ներկայ էին չորս անդամներ։ Մինչեւ լրագրոյս մամուլը դրուած պահուն՝ խորհրդակցութիւններ կը կատարուէին հաշուական խնդիրներու եւ յառաջիկայ տօնական օրերու նուիրատուութեանց նկատմամբ։

—Թիֆլիսէն կը հաղորդեն թէ Թումայեանց եղբայրները մաքսատան միջոցով ստացած են Պարսից Շահին նուէրը եղող մէկ պարսկական գորգը՝ 11,000 րուպլի արժողութեամբ։ Այդ թանկագին գորգը, ռուս լրագրի մը գրածին համեմատ, պիտի ուղարկուի Պելճիքայի թագաւոր Լէոբոլտ Բ.ի՝ իբրեւ Շահին կողմէ ընծայ։

—Հին Նախիջեւանի փոխանորդ Տ. Սիոն վարդապետը նշանակուած է Նուխիի յաջորդ։

—Կ'ըսուի թէ Վրաստանի եւ Իմէրէթի Հայոց թեմի Առաջնորդ Տ. Գէորգ արքեպ. Սուրէնեան, Հայրապետական կոնդակով ետ կանչուած է Թիֆլիս։ Իր պաշտօնը վերստանձնելու համար՝ Ն. Սրբազնութիւնը Թիֆլիսի մէջ պիտի սպասէ քանի մը օր։

—Ռոպէրթ Գոլէճի բազմարդիւն ուսուցիչ Բրոֆ. Աբրահամ էֆ. Տէր Յակոբեան, հինգշաբթի օր Գոլէճի ուսուցիչներուն հետ լեռնային պտոյտ մը կատարած միջոցին, հեղեղատէ մը վար գլտորելով ծունկը ծանրապէս կը խախտի։ Բրոֆ. Աբրահամ էֆ. անմիջապէս Գոլէճին հիւանդանոցը կը փոխադրուի, ուր հիմա կը խնամուի Գոլէճի բժիշկներուն կողմէ։ Արկածեալին ծունկին խախտած մասը տախտակէ գործիքներու մէջ ամրապէս սեղմուած է, այս պատճառաւ Աբրահամ էֆ. շատ կը նեղուի եւ սաստիկ կ'աղաղակէ ցաւէն։ Հիւանդին քով մուտքը արգիլուած է՝ բաց ի Գոլէճի տնօրէն Տօքթ. Ուաշպըրնէ եւ երկրորդ տնօրէնէն։ Աբրահամ էֆ. խնդրած է որ արկածը իմաց տրուի իր եղբօր՝ Արմենակ էֆ. Տէր Յակոբեանի, որ Պարտիզակ կը գտնուի։ Բերայի Աւագերէց Մկրեան Տէր Հայրը՝ իբրեւ իր հայրենակիցը՝ յատկապէս ողջութիւնը հարցնել տուաւ։ Աբրահամ էֆ. Տէր Յակոբեան ծանօթ է մեր ընթերցողներուն՝ Արեւելքի իբր նախկին աշխատակից եւ Գոլէճի բոլոր ուսուցիչներէն եւ աշակերտներէն սիրուած ու յարգուած անձ մըն է։ Բրոֆ. Աբրահամ էֆ. առնուազն քանի մը ամիս դարմանումի կը կարօտի։

—Ռուսահայ ծանօթ դրամատէր ու բարերար Պ. Իսահակ Ժամհարեանցի սպաննութեան պարագաներուն վրայ հետեւեալ նոր մանրամասնութիւնները կը հաղորդուին.— Դեկտ. 26ին Մոսկուայի մէջ սպաննուած է միլիոնատէր եւ մարդասէր Պ. Իսահակ Ժամհարեանց, երբ իր եղբօրը հետ Հայոց եկեղեցին կ'երթար. դուռնէն մտած ատեն երիտասարդ մը անոր վրայ յարձակեցաւ եւ դաշոյնի հարուածով մը գետին փռեց զայն։ Մահը վայրկենական եղաւ։ Մարդասպանը յետոյ զէնքը դարձուց սպաննուածին եղբօրը, բայց ներկաները անոր վրայ յարձակելով՝ ձերբակալեցին եւ ոստիկանութեան յանձնեցին զայն։ Ոճրագործը որ Միքայէլ Ակոբեանց կը կոչուի, յայտարարած է թէ վրէժխնդրութեան պատճառով սպաննած է Ժամհարեանցը։ Սպաննուած դրամատէրը, որ հանրածանօթ հաստատութեան մը տէրն էր, առեւանգուած է վերջին սեպտ. 5ին, Շուշայի մէջ, ուր կը գտնուէր պատահմամբ։ Ժամհարեանց, նոյն գիշերը քաղաքին մէկ քլիւպը գացած էր, ուր իրեն կը հանդիպին Ամիրով, Տէր-Ղուկասով եւ Տէր-Ղազարով անուն աւազակները, որոնք անկից առաջ դուրս կ'ելլեն քլիւպէն։ Ժամհարեանց երբ ծառայի մը հետ ժամը 11ին մօտ իր տունը կը մտնէր կը շրջապատուի 8 զինուած անձերէ, որոնք անոր աչքերը կապելով մեկուսի տեղ մը կը տանին։ Ժամհարեանց մահուան սպառնալիքի տակ կը ստորագրէ 100,000 րուպլինոց չէք մը։ Ժամհարեանց սակայն հասկցնելով աւազակներուն թէ, իր կինը չի կրնար այդքան մեծ դրամ մը յանձնել, առանց իր անձնական դիմումին ո եւ է դրամատունի մը, առեւանգողները կը գոհանան պարզ թուղթով մը, որով դրամատէրը 30,000 րուպլի յանձնել կը խոստանար իրենց որոշած մէկ տեղը։ Արձակուելէն ետք, Ժամհարեանց խնդիրը ոստիկանութեան կը յայտնէ եւ հետեւեալ օրը ոստիկաններ կ'երթան այն տեղը, ուր պիտի յանձնուէր դրամը եւ կը ձերբակալեն յիշուած երեք անձերը։ Այս վրէժն է զոր անշուշտ լուծեցին այդ աւազակները, զայն սպաննելով կամ սպաննել տալով իրենց ընկերներէն մէկուն։

—Մայր Եկեղեցիի մէջ, երէկ, Ս. Պատրիարքը կատարեց Ս. Ստեփաննոսի պատկերի մը օծումը։ Այդ պատկերը, որ պատրաստուած է Սմբատեան էֆ.ի ծախքով եւ հօրաղատ պատկերի մը նմանութեամբ, բոլորովին տարբեր է Մայր եկեղեցիի մէջ գտնուած պատկերներէն։ Ստեփաննոսի այս նոր պատկերը ընդօրինակութիւնն է Սկիւտար Ս. Կարապետ եկեղեցիին մէջ գտնուած պատկերին զոր գծած է Ուժէտ Պէհզատ նկարիչը։ Երէկ, Պետրոս առաքեալին պատկերն ալ նոր նկարուած ըլլալով, անոր օծումն ալ կատարուեցաւ։ Պատկերներու օծումէն առաջ՝ Ս. Պատրիարքը քարոզ մը խօսելով՝ բացատրեց պատկերներու նըկատմամբ Հայ. Եկեղեցիի ըմբռնումը՝ ըստ թէ Հայ. Եկեղեցին միւս քրիստոնեայ եկեղեցիներուն՝ պատկերներու նկատմամբ ունեցած երկու հակառակ ծայրայեղութիւնները չունի. այլ չափաւոր պատիւ մը կ'ընծայէ ո՛չ թէ նիւթին ու առարկային, այլ կերպարանաւորուած անձին յիշատակին. զի արդէն ամէն ծայրայեղութիւն ազդեցութիւնը կը կորսնցնէ։ Ինչպէս գիրը, նոյնպէս ալ գիծը՝ երկուքն ալ գաղափարներ կ'արտայայտեն։ Երբ Քրիստոսի Ծննդեան եւ Մարդեղութեան պատմութիւնը կը կարդացուի կամ կը լսուի՝ ունկնդրին աչքերուն առջեւ կը ներկայանայ Տիրամայրը՝ Որդին իր գիրկը մսուրին մէջ, այսպէս կ'ընդունի Հայ. Առաքելական Եկեղեցին։ Իսկ գալով պատկերներու օծման գործին, պատկերներու տրուած այդ բացառիկ պատիւը միայն Հայ. Եկեղեցին ունի, եւ անոր համար որ աւելի, ազդեցութիւն ունենայ ժողովրդեան վրայ եւ զանազանուի միւս հասարակ պատկերներէն, զի Հայ. Եկեղեցին՝ ինչ որ հոգեւորին սահմանեալ է, անոր նուիրականութիւնը եւ նուիրագործումը անհրաժեշտ նկատած է. մարդ մարդու կը նմանի, ուստի Եկեղեցիի հոգեւոր պաշտամունքը կատարելու կոչուողները կ'օծէ, որպէս զի անոնք գիտնան իրենց կոչումը ու պաշտօնը եւ անով բարձրանան ու որոշուին հասարակ ժողովուրդէն։ Ն. Սրբազնութիւնը այս պատկերներուն օծումը սկզբնաւորութիւնը նկատեց Մայր եկեղեցիի նորոգութեան առթիւ յառաջիկայ կիրակի օր կատարուելիք հանգանակութեան, եւ պահ մըն ալ Սրբոց բարեխօսութեան վրայ խօսեցաւ։ Մայր եկեղեցիի աւագ տաճարին վըրայ գտնուող արձանագրութիւնը անփոփոխ պահել որոշուած է՝ նորէն ոսկեզօծելով զայն։ Իսկ վերանորոգութեան արձանագրութիւնը պիտի դրուի զանգակատան վրայ՝ յատուկ տեղ մը։ Ս. Յարութեան մատուռին խաչկալը պիտի ոսկեզօծուի. աւազանին ճակատը գտնուած հին եւ մարմարէ քարին վրայ կերտուած Մըկրտութեան պատկերը պիտի նորոգուի։ Մինչեւ առաջիկայ ուրբաթ օր նորոգութիւնները աւարտելու համար՝ աշխատութիւնները փութով առաջ կը տարուին։

—Պատրիարքարանի կողմէ կարգուած քննիչները երէկ Դատըգիւղ երթալով քննեցին տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին գործերը, որոնց մասին կարգ մը տեղեկութիւններ քաղեցին առժամանակեայ Թաղ. Խորհուրդին մէկ քանի անդամներէն։ Թաղ. Խորհուրդը Պատրիարքարան ղըրկած իր հրաժարագրին մէջ կ'ըսէ թէ Պատր. Կոնդակով կազմուած Թաղ. Խորհուրդի անդամներէն Չէրքէշեան Գարեգին էֆ. գիւղէն հեռացած, եւ Գրիգոր Նազգաշեան, Աստուածատուր Հարենց եւ Գառնիկ Համբարձումեան էֆ.ները հրաժարած ըլլալով՝ Խորհուրդը կորսնցուցեր է իր մեծամասնութիւնը. ուստի իրենց հրաժարականը տալով՝ խնդրեր են անօրինութիւն մը ըլլալ՝ Թաղին գործերը երեսի վրայ չձգելու համար։ Թաղ. Խորհուրդը, երկար տեղեկագրով մը, բացատրութիւններ տուած է, Դատըգիւղի գերեզմանատան մատակարարութեան եւ հաշիւներու մասին ներկայացուած դիտողագրին պատասխանն ստանալով։ Այս տեղեկագիրն ալ յանձնուած է Տնտեսական Խորհուրդին նըկատառման։

—Հիւանդանոցին ի նպաստ տրուելիք այս տարուան նուագահանդէսին համար ի մօտոյ օրինական դիմում պիտի ըլլայ։ Կարգադիր մասնախումբին մէջ պիտի գտնուին այնպիսի անձեր, որոնք նուագահանդէսին թէ՛ գեղարուեստական եւ թէ նիւթական արդիւնաւորութեան համար ո եւ է ջանք չպիտի խնայեն։

—Գոհունակութեամբ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Պալայի աստիճան շնորհել առեւտրական եւ հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան վիճակագրական դիւանին տնօրէն Ռուպէր էֆ. Նազըճեանի։ Նաեւ Իւլայի Ա. աստիճան Արշիպեղագոսի կղզիներու նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ Այնան Տիրան էֆ.ի։ Մեր շնորհաւորութիւնները կը յայտնենք թէ՛ Ռուպէր էֆ. Նազըճեանի եւ թէ՛ Տիրան էֆ. Այնանի, կայս. այդ շնորհներուն արժանացած ըլլալնուն համար։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ԲՐԷԹՈՐԻԱ 14 յունուար.— Պ. Չէմպըրլէն հոս հասաւ, ստուար բազմութեան մը կողմէ մեծ խանդավառութեամբ ընդունուելով։

ԿՈՒԱԵՐԱ.— Գերման զինուորները, այս առտու, գրաւեցին Բուէրթօ-Բապէլլոյի մաքսատունը, առանց ընդդիմութեան հանդիպելու։

ՏՐԷԶՏԱ.— Բժշկական տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ աղջի երիկունէ ի վեր Սաքսոնիոյ թագաւորը տենդ չունի։ Բաղկերակը զօրաւոր է։

ԲԱՐԻԶ.—Ծերակոյտի համար կատարուած ընտրութեանց առաջին շրջանին ընտրուեցան 7 պանսլավիստականներ, 20 յառաջդիմականներ, 15 հանրապետականներ, 26 արմատականներ եւ 5 արմատական-ընկերվարականներ։ 23 ալ համեմատական մնացին։ Ընտրուողներուն մէջ կան նախարարապետ Պ. Քոմպ եւ ելմտական նախարար Պ. Ռուվիէ։ Արտաքին գործոց նախկին նախարար Պ. Հանոթօ չյաջողեցաւ։ Երկրորդ շրջանին ընտրուեցան 5 յառաջդիմական-հանրապետականներ ու ազատականներ, 8 արմատականներ, 3 հանրապետականներ եւ 4 ընկերվարական-արմատականներ։ Մնացած երեք ընտրութեանց համար համեմատական երկրորդ քուէարկութիւն պիտի կատարուի։

ՊԵԼԿՐԱՏ.—Ընդդիմադիր լրագիրները կ'ըսեն թէ Սերպիոյ հիմնական դաշինքին կազմութիւնը մօտերս պիտի փոխուի։

—Բրիւքսէլի սերպ հիւպատոս Պ. Ավրամովիչ պաշտօնանկ եղաւ։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 4 յունուար. —Դրական փիլիսոփայ Լաֆէթ մեռաւ այս առտու։

—Այսօր Մարտիի մէջ կատարուեցաւ Կամպէթթայի գերեզմանին այցելութիւնը, անոր մահուան տարեդարձին առթիւ։ Պատերազմական նախարար Անտրէ զօրավարը շատ եռանդուն ճառ մը խօսեցաւ, որ բուռն ծափերու արժանացաւ։

—Այսօր կատարուեցան Ծերակոյտին մասնակի վերանորոգման ընտրութիւնները։ Նախարարական մեծամասնութիւնը նորէն զօրաւոր պիտի ըլլայ։ Ընտրուեցան 25 նախարարական-հանրապետական, 27 արմատական, 10 արմատական-ընկերվարական, 22 յառաջդիմական-հանրապետական եւ 1 ազգայնական։ Կուատալուբի եւ Ռէիւնիոնի ընտրութեանց արդիւնքը չկայ։

—Նախարարապետ Պ. Քոմպ թէ՛ Շարանթ-Ընֆերիէօրէն ընտրուեցաւ եւ թէ Քորսիքայէն։

—Պ. Հանոթօ որ Էնի մէջ ընտրելի ներկայացած էր, չյաջողեցաւ։ Նախկին նախարար Պ. Կրանէ ալ Մարսիլիոյ մէջ պարտուեցաւ Պ. Պաեոլի կողմէ, նախկին կուսակալ Տահոմէյի։

—Համաձայնութեան մը հետեւանքով՝ անգլիական, ֆրանսական ու սպանիական նաւաբաժինները հաւաքական յանկագիծ մը համեմատ պիտի գործեն, եթէ Մարոքի կացութիւնը անհրաժեշտ ընծայէ։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Լամստորֆ կոմսը Ռուսիոյ կայսեր մատոյց իր յաջորդական տեսակցութիւններուն արդիւնքը։

ՄԱՐՈՔԻ ԽՆԴԻՐԸ

ՍԷՈՒԹԱ, 31 դեկտ.—Մաւրիտանացիներ հաւաքուած են Թանճէրի ճամբուն վրայ։

— Մաւրիտանացիները Թանճէրի ու Թէթուանի մէջտեղը իրենց ցեղակիցներէն մէկը սպաննեցին որ, Անգլիացիներուն հովանաւորութեանը տակ կը գտնուէր։

ՄԱՏՐԻՏ.— Նախարարապետ Պ. Սիլվէլա խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ Ալֆոնս թագաւորին հետ՝ Մարոքի խնդիրներուն վրայ։ Նախարարապետը յարեց թէ այդ դէպքերը աւելի ներքին հանգամանք մը ունին, թէ տէրութիւնները կը ճանչնան Սպանիոյ իրաւունքը՝ միջամտելու մասին եւ թէ կառավարութիւնը ուժէն պիտի օգտուի Մարոքի մէջ Սպանիոյ ապագան ապահովելու։

ԹԱՆՃԷՐ.—Հիւսիսի ցեղերը շատ տըրամադիր չեն պատասխանելու Մարոքի իշխանութեանց՝ զինուոր գրուելու մասին։

ՃԻՊՐԱԼԹԱՐ. — Ինֆանթէ-Իզապէլ սպանիական յածանաւը, այսօր, Ալճէզիրասէն ճամբայ ելաւ դէպի Մարոք։ Սան-Ռոգուէի հրամանատար Շասէլ զօրավարը Քատիքս կանչուեցաւ, հոն կիսաբաժինի մը հրամանատարութիւնը ստանձնելու, երբ հարկ ըլլայ սպանիական զինուորներ ղրկել Մարոք։

—Սպանիական հետեւակներու երկու վաշտեր այս իրիկուն Ալճէզիրաս կը սպասեն՝ Սէութա ղրկուելու համար։ Էնբլաթապլ զրահաւորը ուրբաթ օրը հոս պիտի գայ՝ նաւաբաժնին միանալու։

ՊԱՐՍԷԼՈՆԱ.—Սպանիական Ռիօ-տըլա-Բլաթա յածանաւը հրաման ստացաւ Թանճէր երթալու։

ԻՒՄՊԷՐՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

ՄԱՏՐԻՏ, դեկտ.—(Մաթէնի թղթակցէն).—Այսօր տեսայ Էմիլիօ Գամբարելլօ ի Մօրի փաստաբանը, որ Մատրիտի մէջ Իւմպէրներուն ներկայութիւնը իմաց տուող անստորագիր նամակին հեղինակն է։ Ֆրանսական հիւպատոսէն իմացայ թէ այդ անձը, Իւմպէրներու ձերբակալման օրը, դեսպանատունը գացեր է, անունը յայտնելու եւ խոստացուած պարգեւը ստանալու։ Մարիա Լատօ որ Մատրիտի մէջ Թէրէզ Իւմպէրի սպասուհին էր, Ֆէրրազ փողոցին տան տէրոջը հետ դեսպանատուն գացեր են նոյն օրը եւ նոյն ժամուն, ուր փաստաբանին հանդիպեր են. այս վերջինը շփոթեր է։ Այսօր փաստաբանին տունը գացի, եւ առանց ծածկելու այցելութեանս նպատակը, հարցուցի թէ ի՛նչ է իր տպաւորութիւնը Իւմպէրներու մասին։ Պատասխանեց որ ամէնքն ալ անհանգիստ կ'ընէին իրենց աղմուկներովը, երգերովը եւայլն։ Հարցուցի թէ ի՛նչ կարծիք ունի անստորագիր նամակին հեղինակին նկատմամբ։ Ըսաւ թէ այդ մարդը մեծ ծառայութիւն մատուցած է Ընկերութեան, թէ ձերբակալութիւնը միայն անոր կը պարտին եւ թէ ոստիկանութիւնը գլխաւոր մասնակցութիւն մը չունի, հետեւաբար պէտք է որ խոստացուած պարգեւը նամակին հեղինակին տրուի։ Ցանկարծ ըսի փաստաբանին թէ ինք է այդ անստորագիր նամակին հեղինակը։ Գունատեցաւ, նստած տեղէն վեր ցատկեց ու թոթովեց. յետոյ ինքզինքը զսպելով ըսաւ. — «Ո՛չ ոք կրնայ հաստատել այդ տեսակ բան մը, մնաց որ ֆրանսական դեսպանատունը յայտարարեց թէ իմաց տուողին անունը գաղտնի պիտի մնայ։» Հարցուցի թէ դեսպանատան պաշտօնեաները կը ճանչնա՞յ։ Փաստաբանը ժխտողական պատասխան տուաւ, ըսելով որ կեանքին մէջ հոն գացած չէ։ Ըսի իրեն թէ Ֆէրրազ փողոցին տան տէրը եւ սպասուհին զինքը տեսած էին։ Փաստաբանը ուրացաւ եւ վերջապէս չուզեց յայտնել թէ ինք է։ Բայց ուրիշ աղբիւրներէ ալ ստուգեցի թէ նամակին հեղինակն է այդ փաստաբանը։

ՎԷՆԷԶՈՒԷԼԱ

ՊԵՐԼԻՆ, 31 դեկտ.—Գերման վաճառականները կը յուսան թէ գերման կառավարութիւնը պիտի յաջողի ելմտական քոնթրոլ մը հաստատել, ոչ թէ ամերիկեան, այլ միջազգային. նաեւ բարոյական հատուցումներ պիտի պահանջէ Քասթրօ նախագահէն, ապա թէ ոչ Գերմանիոյ ազդեցութիւնը շատ պիտի վնասուի։ Գերման վաճառականները պատրաստ են Վէնէզուէլայի փոխ տալ՝ Գերմանիոյ ունեցած պարտքը հատուցանելու գումարը, թէեւ Քասթրոյի կուսակցութիւնը իւրացուցած գումարներովը կրնայ վճարել այդ պարտքը։ Վաճառականները նաեւ պատրաստ են կրելու պաշարման եւ մաքսատուններուն գրաւման առաջ բերած վընասները։ Վէնէզուէլայցի ըմբոստներուն թիւը թէեւ կ'աւելնայ, բայց ո՛չ պետ ունին եւ ոչ ալ պաշար։ Վիրաւորներ կը կը հասնին երեկմէ Քարաքաս։

ՎԻԼԼԷՄՍԹԱՏ.— Քասթրօ նախագահը բանտարկել տուաւ Լուծովլքի զօրավարը, նախկին նախարար Բաքանոն եւ ուրիշ քառասուն ըմբոստներ՝ ամէնքն ալ ազդեցիկ։ Հէրնանտէզ զօրավարին կուսակիցներուն մէջ պառակտում կայ, բայց դարձեալ կը մաքառին Քասթրոյի դէմ։ Անտոնիօ Վիտալ զօրավարը եւ ուրիշ մը միացան Մաթօ զօրավարին եւ յայտարարութիւն մը հրատարակելով՝ իրենց յարաբերութիւնները խզուած հռչակեցին Հէրնանտէզի հետ։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ. — Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց պաշտօնարանը ստացաւ Քասթրօ նախագահին պատասխանը, որով ընդհանուր առմամբ կ'ընդունի իրաւարարութեան մասին եղած առաջարկութիւնը։ Մանրամասնութիւնները պիտի չհրատարակուին։ Այդ պատասխանը որ տէրութեանց հաղորդուեցաւ, շատ ընդարձակ է եւ ուսումնասիրութեան կարօտ, հետեւաբար քանի մը օր պիտի անցնի նոր որոշում մը տրուելէ առաջ։

Յանձնարարելի իմ հիւանդներուս որ ինֆլիէնզայէն հետեւանքը եղող սաստիկ հազերու եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրէօզոտի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։
ՏՈՔԹ. ՍԹԷՓՈՒԼԻՍ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ
ՏՊԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ
ՄԱՔՈՒՐ ԵՒ ՃԱՇԱԿԱՒՈՐ ԿԵՐՊՈՎ ԿԸ ՏՊՈՒԻՆ
Թուրքերէն, Հայերէն, Ֆրանսերէն եւ Յունարէն
ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՎ
ԶԱՆԴԷՍՆԵՐ, ՏԵՏՐԱԿՆԵՐ, ՄԱՀԱԶԴՆԵՐ, ԶՐԱՒԻՐԱԳԻՐՆԵՐ, ՆԱՄԱԿԱԳԼՈՒԽՆԵՐ,
ԱՅՑԱՔԱՐՏԵՐ, ՔԱՐԹ-ԱՏՐԷՍՆԵՐ ԵՒ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԵՆ
ԱՄԷՆ ՕՐ ՄԻՆՉԵՒ ԿԷՍ ԳԻՇԵՐ ՈՒ ԿԻՐԱԿԻ
ՕՐԵՐՆ ԱԼ ԲԱՑ Է ՏՊԱՐԱՆԸ
[illegible]

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 21 Դեկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	31	37
Ամէնէն բարձր գին	»	32	03 1/2
Ամէնէն վար գին	»	31	35
Րումէլիի Երկաթուղի գոց.	ֆր.	118	62
Ամէնէն բարձր գին	»	119	25
Ամէնէն վար գին	»	118	50

ԲԱՑՈՒՄ 23 Դեկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. գ.	31	39
Րումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	119	—
Շիրքէթի Խայրիէ		29	20
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Յօս. Օթմ. Շանժ է Վալէօռ		0	13
Յամ. Ապահ. Ընկ.		4	25
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	55
» ժուիսանս		1	35
» պարտաթուղթ		493	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		491	—
Թրանսվալ		152	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		264	25
Լավրիոն		74	—
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	80
« պարտաթուղթ «		517	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	27
Անգլիական ոսկի	»	110	08
Բօլ էմբէրիալ	»	90	20
Քըրմըզ	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէթալիք	»	102	50
Րուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	8	60

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	15
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 3/4
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	06

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 3 Յունուար

Անգլիական Քոնսոլիտէ		93	63
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.		56	25
» » » Գ. բաց.		29	12
» » » Դ. գոց.		29	—
Օսմանեան Պանքա		13	87
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		42	50
» Մոնոբոլ		44	—
Պուլկարական 1888		94	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ		107	25
Տօմինիալ		104	—
Թրանսվալ		6	—
Այտին երկաթուղի		14	—
Փոխանակագիր		25	36 1/4

ԲԱՐԻԶ, 3 Յունուար

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99	87
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	29	50
գոց.	»	29	60
» » » Բ.	»	58	25
» » » Գ.	»	22	30
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	597	—
Օսմանիէ	»	—	
Րումէլի երկաթուղի	»	122	—
Օսմ. մաքսատուն	»	478	—
Օսմ Ռէժի	»	362	—
Բրիօրիթէ թիւրք 4 %	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1091	—
Իտալական Ռանթ	»	164	40
Սպանիական արտաքին	»	87	95
Թրանսվալ	»	154	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	140
[illegible]	»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 3 Յունուար

Ռուպլը	ֆր.	—	—
Րումէլի երկաթուղի	»	124	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	90
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	230

ՎԻԷՆՆԱ, 3 Յունուար

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	269	40
Րումէլի երկաթուղի	»	114	—
Օսմ. Ռէժի	»	334	—

ՊՐԻՒՍԷԼ, 3 Յունուար

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		29	30
Րումէլի երկաթուղի		120	—

{Էն Առաջ Սա Կարդացէք}
ՀՈՎԱՆՈՑԱՎԱՃԱՌ
ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆ

Քանի մը հարիւր կամ հազար ղրուշ ծախսելով կը գնէք կամ շինել կու տաք զգեստ, շապիկ, ֆէս եւ գլխարկ՝ վայելելու եւ վայլեցնելու համար։ Աղէկ։ Բայց ի՛նչ օգուտ. եթէ անձրեւի մը բռնուիք ու եթէ հովանոց չունենաք — կամ անձրեւ չանցնող հովանոց մը — ատոնք ամբողջ կը բծաւորին եւ նորութեան շէնքշնորհքը չի մնար վրանին։ Ուստի, խնամով շինուած, ձեւաւոր եւ բնաւ անձրեւ չթափանցող ՀՈՎԱՆՈՑ մը գնեցէք Ղալաթիոյ հռչակաւոր հովանոցավաճառ Միհրդատ Հայկազնէն։ Գոհ կը մնաք

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ 30 Նոյեմբեր 1902ի

ՊԱՐՏՔ	Ֆրանք
Սնտկ. մէջ գտնուած դրմ.	144,604,324.48
Թղթապանակ	791,125,208.55
Որբոռ	166,695,970.06
Ընթացիկ հաշիւներ	357,645,564.10
Փոխատուութիւններ	241,246,390.22
Պարտաթղ. արժեթղ. եւլն.	9,397,537.31
Հին անշարժ կալ. 30,000,000) Նոր անշարժ կալ. 5,000,000)	35,000,000.—
Զանազանք	35,847,155.88
	Ֆրֆ. 1,779,562,150.60

ՊԱՀԱՆՋՔ	
Պահեստի դրուած դրմ.	552,634,838.81
Ընթացիկ հաշիւներ	648,416,182.42
Ընդունուած փոխնկագ.ր	115,514,278.87
Վճարելի պարտամրհկն.ր	30,481,846.46
Զանազանք	82,515,004.04
Պահեստի դրամ	100,000,000.—
Դրամ. գլուխ ամբողջ վճրծ.	250,000,000.—
	Ֆրֆ. 1,779,562,150.60

Վարչ. Խորհրդոյ Նախգ.
Է. ԺԷՐՄԷՆ

Ընդհ. Տնօրէն
Ա. ՄԱԶԷՐԱ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1352
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐԷՃՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(Ծիլու Զպուքճեանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն՝ երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՆՈՐՏՏԱՅՉԷՐ ԼՈՅՏ
NORDDEUTSCHER LLOYD
Paquebot poste Impérial Allemand

Նիւ Եորքի գիծ, ճեպընթաց
ՔԱՅԶԷՐ ՎԻԼՀԷԼՄ ՏԷՐ ԿՐՕՍԷ, Շէրպուրկ 13 Դեկ.
ՊՐԱՆՏԷՆՊՈՒՐԿ, Պրէմէնէն 6 »
ՖՐԱՆՔՖՈՒՐԹ, » 13 »
ՆԷՔԱՐ, » 20 »
ՊՐԷՍԼԱՈՒ, » 27 »
ԹՐԱՎԷ, Մենովա–Նաբոլիէ 6 »

Պրեմեն Պալթիմորի գիծ
ՔԱՐԼՍՐՈՒՀԷ, Պրէմէնէ Պալթիմոր 18 Դեկ.
ՄԱՅՆ » » 29 »

Պրեմեն–Կալվեսդոնի գիծ
ՖՐԱՆՔՖՈՒՐԹ, Պրէմէնէն Կալվեսթօն 13 Դեկ.

Պրեմեն–Քուպայի գիծ
ՄԱՆՑ, Պրէմէնէ, 14 Դեկտ. Քուպա, Հավանա, Մանզանիլլօ։

Պրեմեն–Պրազիլիոյ գիծ
Հանդիպելով Պահիա, Ռիօ Եանէյրօ։
ՔՐԷՖԷԼՏ, Պրէմէնէ, 1 Յունվ.
ՀԷԼԿՈԼԱՆՏ, 20 Դեկտ.ին պիտի մեկնի Պրէմէնէն եւ պիտի երթայ Լա Բլաթա, Քօրունա, Վիլլակարսիա եւ Վիկօ։

Ծայրագոյն Արեւելքի գիծ
ՏԱՐՄՇՏԱՏ, Ճենովա–Նաբոլիէ 10 Դեկ.
ՇԹՈՒԹԿԱՐՏ, » » 24 »
ՊԱՄՊԷՐԿ, » » 12 »
Հանդիպելով Բէնանկ, Սինկաբուր, Հօնկ Քօնկ, Շանկայ, Նակազաքի, Հիօկօ եւ Եօքօհամա։

Աւստրալիոյ գիծ
ՊՐԻՆՑ ՌԷԿԷՆՏ ԼՈՒԻՊՈԼՏ, Ճենովա–Նաբոլիէ 9 Դեկ.
ՖՐԻՏՐԻՀ ՏԷՐ ԿՐՕՍԷ, Ճենովա–Նաբոլիէ 30 »
Հանդիպելով Քօլօմպօ, Ֆրէմէնդըլ, Ատէլաիտ, Մէլպըրն եւ Սիտնէյ։

Պիտի ընդունի ապրանք եւ ուղեւոր վերոյիշեալ նաւահանգիստներուն համար։
Աւելի տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Գործակալներուն
Կ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ եւ Ժ. ՏԷՓՈՒԱՆ
Ղալաթա, Գարաքէօյ Եէնի խան, թիւ 21
Ծան.—Գործակալները յանձնառու կ'ըլլան ապրանքները ուղղակի Կ. Պոլսէն փոխադրել յիշեալ նաւահանգիստներէն մէկը։

ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Հիւանդութենէ ապաքինողներու տկար կազմ ունեցողներու, արեան աղքատութեան և մարմի հիւանդութեան ենթարկուողներուն ու կուրծքի տկարութենէ տառապողներու՝ ձկան իւղ կը յանձնարարեն. սակայն՝ ձկան իւղին անախորժ հոտն ու զզուելի համը կը գռեհկացնեն զայն գործածողները, որոնք կամ զայն չանգով կը խմեն և կամ կը ստիպուին բնաւ չը խմել։ Ֆրանսայի բժշկական համաճէն տօքթէօռ ԲՈՒՐԹՈԼ, նոր ձկան իւղ մը պատրաստած է ԲՈՒՐԹՈԼԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ անուամբ, որ հասարակ ձկան իւղերու ազդեցութիւնն ու հոտէն զերծ է բոլորովին. խիստ անուշ համ ունի և աննախմ, եղևինի ու մանիշակի հոտը կը դէ ցնէ. ինչ որ բացառիկ դիւրութիւն մըն է գործածելու։ Ո՛չ խմուելու ատեն, ո՛չ ալ անկէ ետք բնաւ զզուանք չի զգար խմողը։ Բժիշկները միաձայնութեամբ կը յանձնարարեն ԲՈՒՐԹՈԼԻ ԱՆՈՒՇԱՀԱՄ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ որ միևնոյն ժամանակ ազդեցիկ և փորձուած դարման մըն է դժուարաչնչութեան, կուրծքի թլուածքներու, հարբուխի, կուրծքի տկարութեան և մինչեւ իսկ կրնայ առաջքն առնել Թոքախտին։ Ամէն ճաշէ առաջ մէկ մէկ դգալ առնել պէտք է։

Կը ծախուի Պօնճէ գդալու Թիւչիւքեան դեղատանը։ Սուլթան Համամ Մէզիքի Լինօս և Պօնտրջեանսի դեղի մթերանոցներու և ամէն մեծ դեղարաններու մէջ։

796 22—52

ՋՂԱՅԻՆ ԷՔ

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք, ՊԻՏԻ ԲԺՇԿՈՒԻՔ

Ամենէն չնչին պատճառով չատ անգամ ջղային հիւանդութեան կ'ենթարկուի մարդ և եթէ կարեւորութիւն չտալով անփոյթ գտնուի ինքզինք դարմանել տալու, հիւանդութիւնը աստիճանաբար կը յառաջանայ և մինչև իսկ ապագայ զաւակներուն կը փոխանցուի։ Լուսնոտները, և ուրիշ ջղային հիւանդութենէ տառապողներ, կամ այն է որ իրենց ծնողքէն ժառանգած են սոսկալի հիւանդութիւնն և կամ հիւանդութեան նոր սկսած ատեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենք այսօրուան դժբախտ վիճակին հասած են։

Ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակն ալ շուտով կը բժշկուի եթէ հիւանդը կանոնաւորաբար գործածէ ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ անուն աշխարհահռչակ դեղը։

Այս դեղը անմիջապէս կը հանդարտեցնէ ջիղերն և ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը արագ և վերջնականապէս կը բժշկէ. երկար ժամանակ կրնայ գործածուիլ առանց բնութեան կազմ ... և ազդեցութիւնը կորսնցնելու։ Անքնութիւնը, ջղաչիջկութիւնը, գլխու ցաւը, անդամալուծութիւնը, խելագարութիւնը, մոռացկոտութիւնը, խօսելու անկարողութիւնը, ցասկոտութիւնը, դիւրագրգռութիւնը, ջղային հազը, սրտի բաբախումը, մարեթը, սրգմսօր մըղձաւանջը, կանանց սովորական ի ... նութիւնը, դժուարաղաշտութիւնն ու ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը ըկ բժշկուի ՎԱԼԷՐԻԱՆԱԹ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ գործածելով։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի ամէն մեծ դեղարաններու և դեղի մթերանոցներու մէջ։

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիհար, աղաղուն, վատոյժ, հիւանդկոտ տղաքը երբեք չէր սիրեր, մինչ կը փափաքէր գիրուկ, թմպլիկ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էր որ այդ պայծառ ... կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետևաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժովնար ու կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորձանքները պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ո և է հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով ցատկելով և շարունակեց աճիլ ու զօրանալ։

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, փառք Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարեկան հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջողջ երիտասարդներ եղան. Հետևաբար իր սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Պօնաբարթ փողոց Թ. 17
ՍԱՐԿՈՒԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՐը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։

4—26

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատեով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուականը
(20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի
վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին
Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հավուզը փողոց Օսմ. Նամակատան դէմը։

Դեպ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ
Մարբուճճըլար Չարշըը խան. Թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահտաքալէ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՒ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպայի վարպետ մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամէն տեսակ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ Թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու արտադրութեանց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոսդի Պաք և Կ. Ի. Ճէնճեան Որդիք վաճառատուներուն, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով.

ԲԱՐԻԶ.—	Պ. Պ. Լազառիէֆ Որդի եւ Ընկ. 28.— Ռիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՄՊԱՅ.—	Պ. Պ. Ապքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—	Պ. Մ. Գալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ.—	Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒԳ.—	Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.—	Պ. Կէռոն Արտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.—	Պ. Հայնրիխ Վառնրնկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.—	Պ. Ցինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՍԿԻԻՊ.—	Պ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.—	Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.—	Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.—	Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.—	Պ. Պ. Վ. եւ Ս. Մեծատուրեան
ԻԶՄԻՏ.—	Պ. Յակոբ Մոմճեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ.—	Պ. Յակոբ Քռօվատալ.

ՏԻԻԶԱՐԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ

ԼԱՔԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՏՕՑՕՎ
VIN et SIROP de DUSART

Տիւզարի գինիին ու օշարակին մէջ գտնուած լաքթօ-ֆոսֆադ տը չոն ամենէն ազդեցիկ վերանորոգիչն է։

Ոսկրամիջ տղոց ոսկորները կը չիտկէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և նուազին տղոց։

Ծծի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն վտիտնիր և աւելի կորովի տղայ կը ծնին։

Լաքթօ-ֆոսֆադը սանտոնիներուն կաթը կը չատցունէ և տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ աճման հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները շուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ ❧ Ա.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Զուտ փոխադարձ. հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ Փ. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Փ. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը և որոնց կը պատկանին բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Փ. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ տեղեկագրական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլիսներէն աւելի ամփոփ մանր և յստակ պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է ըլլալ գրաւման, ճամբորդութեան, մահուան պատճառներուն և պատճառին, անձնատուութեան և մի չեւ իսկ պատերազմի առեն։ Տեղեկատուական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ յառաջ յետաձգ ապահովագրին հաշուի առնելու այս փոխատուութեանց գումարը երբ գոյ գոյ հշած կայած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առաւ ջ տրուի։ վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջին շարունակելու առանձնաշնորհումը, յետոյ ապահովագիրները 5 առ 100 տոկոսով հանգերձ վճարելով. մէկ տարեկանէ ընելէ յետոյ եղանակ կը ուտ չկայ. Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար անշէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագինները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒՒԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ Պաշտօնեայ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Պոլիս Հուիթօլ խան
Վոյվոտա փողոց Վիթալիս խան
Ղալաթիա

ՇՈՔԹԷՕՐ Ց. ԱՐԱՊԵԱՆ

Սանօր ասամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սէթէ որ Բերա Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ք. Թ.)։ Ոչ և Ուրբ կէս օրէն առաջ Սէթէէն կ'ընդունի Նայումա...

Աղքատաց ձրի 490

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Տ ... աուգ-ել Բաւէզի համար.
Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գ. բ. մեկալին Թիւ Հ.Ե. Քարաքէօյ 516 Թ. ՌԸՔՈՒԼ

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուրանի	7269	Շէրպուրկ	1614

Վէրիա շոգենաւը, Նաւապետ Քրէսէ, ընդհ. վաճառքով Լիվրբուլէն հոս հասաւ.

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթ խ. թ. 6. 7 8 Ղալաթիա Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի, Պօրտոյի. Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէզ	3000	Թիպա	2500
Անպիս	3000	Նէբթիս	2400
Թէյպըը	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասըրնի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւլէմ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ։

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր ժողովրդական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականաբար նոր հանրագիտական բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիւթը մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիրերու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սերիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է. { 190 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սերիներով եւ կամ ... ; 225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանաչ.

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանտաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, այն պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան շնորհիւ, ստորագրողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակելու ըլլան։

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Ներգոյին 16 երեսնոց պրակ մը՝ երբ նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։ 587

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
THE SINGER MANUFACTURING Cie

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի ետեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ Թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սկիւտար Չարշը պօյը, Թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատունն կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան նրբեւեկութիւններ

Դշ. 24/6 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ. 25/7 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, Տաղանրօգէ, Ծիւն Աղեքսանդրիաէն Բոր Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ.
Դշ. 25/7 Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի.
Եշ. 26/8 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, եւ Բաթում ժամը Տին միջօրէէն առաջ.
Եշ. 26/8 Սեվաստաբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 27/9 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Շբ. 28/10 Տարտանէլ, Միտիլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սաիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօր էի։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի. Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1039	Գոմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Դէլֆի	3607	Գօնկօ	2906	Կրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաքֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօսգօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սրէբօ	1200
Պօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրատիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրունօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5540	Օճիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրբիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրագօ	1841	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Զիրակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2596
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէգանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գիրօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1843	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդիանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Քօնկօ շոգենաւը. Նաւապետ Սմիթ ընդհանուր վաճառքով Հուլէն հոս հասած։

Լօ-Հենցօ շոգենաւը, Նաւապետ Ռիւկ ընդհանուր վաճառքով Օտեսայէն հոս կը սպասուի յունուար 15ին։

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀԻԼՔ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թ. 23—24 Քէօփրիւլիւ Մէհմէթ խան Ղալաթիա 3——

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքդորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Առմէնեան	10500	Էճիբշիըն	3500
Քեսդրիան	10500	Արըժ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Պոսդոնիան	8000	Ալզաշիըն	2500
Ֆրըճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինճօ	900
Վավօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքներ տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքները այլուր փոխադրելու համար Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը տրկել, շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷԴՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, Քարաքէօյ մաքսատան Լէն ... 800

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿ. ԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1902 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՈՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 223 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
12	—	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմ.	3	—
12	42	» Կէօքճէ Քըըք »	2	20
1	39	» Սապանճը Բունար »	1	38
2	33	» Ալթընթաշ »	12	42
3	15	» Չէքիւրլէր »	11	53
4	10	» Տէօյէր »	11	5
4	39	» Իհսանիյէ »	10	20
5	3	» Համամ »	9	53
5	14	» Կազլըկէօլ համամ »	9	44
6	1	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	9	13
6	41	» Պէօյիւք Չօպանլար »	8	20
7	36	» Չայ »	7	33
8	21	» Իսհագլու »	6	40
8	45	» Խասսիւն »	6	15
9	16	» Աք Շէհիր »	5	53
9	48	» Ազարի քէօյ »	5	13
10	30	» Ջավուշճը քէօյ »	4	35
11	8	» Իլկին »	4	3
11	55	» Գատըն-Խանը »	3	9
12	50	» Սէրայ-Ինի »	2	27
1	22	» Մէյտան »	1	47
2	22	» Բունար-Պաշը »	12	42
3	—	ժմ. Գոնիա մկն.	12	—
իրկն.			առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
1	—	մկն. Էսկի Շէհիր ժմ.	11	—
1	44	» Աք Պունար »	10	12
2	24	» Ալբիւ Քէօյ »	9	46
3	4	» Պէյլիք Ախուր »	8	58
4	9	» Սարիքէօյ »	8	1
4	58	» Պիչէր »	7	4
5	35	» Պօլիլէր »	6	27
6	9	» Պէյլիք Քէօփրի »	6	—
7	3	» Բօյաթիր »	5	16
8	21	» Մալի Քէօյ »	3	49
9	15	» Սէնճան Քէօյ »	2	47
10	—	ժմ. Էնկիւրիւ մկն.	2	—
իրկն.			առտ.	

ԱԼԱՅՕՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 324 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 323 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
2	35	12	45	մկն. Ալայօւնթ ժմ.	2	—	12	5
2	55	1	5	ժմ. Քիւթահիա մկն.	1	40	11	45

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ՊԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 422 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 424 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 421 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 423 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
6	30	8	—	մկն. Համիտիէ ժմ.	6	—	7	30
6	48	8	18	ժմ. Ատա-Պազար մկն.	5	42	7	12